

sja

La revista de la
gent de Sant Joan
de les Abadesses

Núm. 20
Maig 2021
Preu. 2 euros

1920 - 2020 Cent anys de
la inauguració del pont Nou

Carretera de l'estació

La foto antiga correspon a la carretera de l'Estació, aproximadament des de la intersecció amb el carrer d'Oganes. Podem observar com el carrer estava en obres, la qual cosa ens data la fotografia l'any 1968, durant el qual la RENFE, amb aportació municipal, efectuà les obres de condicionament

i asfaltat de la pujada a l'Estació. Posteriorment, es van fer les voreres i s'instal·là l'enllumenat. Les cases que s'hi construïren al voltant daten d'aquella època, però algunes del veï passeig de l'Estació són de la dècada anterior. L'accés a l'estació sempre havia estat complicat, primer de

carros i més tard d'automòbils, pel fort pendent i el mal estat del camí. Actualment està en projecte la millora de l'accés d'aquesta carretera des de la de Ripoll, que ha comportat l'enderroc de les finques anomenades de "cal Victo" que han estat adquirides per l'Ajuntament.

CENT ANYS DEL PONT NOU

La pandèmia ens va llevar unes quantes celebracions de poble, l'any passat. Començant per la festa major, la més destacada entre les que es repeteixen per tradició. I també algunes d'extraordinàries, com la que s'esqueia el dia 20 del mes de setembre: el centenari de la inauguració del Pont Nou. L'historiador i arxiver Joan Ferrer ens en parla en l'article principal d'aquest número de l'SJA, afegint noves dades a les que ja coneixíem i que s'havien recollit en el monogràfic de festa major de l'any 1995, amb motiu del 75è aniversari d'una de les obres d'enginyeria més rellevants que tenim a la nostra vila. La història no es dona mai per tancada, perquè sempre poden aparèixer informacions que no coneixíem.

El Pont Nou ha mantingut aquest nom amb què hem convingut designar-lo encara que, estrictament, la reconstrucció íntegra del Pont Vell sigui més recent en el temps. No es tracta de comparar el valor de l'un i de l'altre, però sí de remarcar que l'obra d'enginyeria de l'any 1920 que es va aixecar sobre el riu Ter és també un element del nostre patrimoni. De la mateixa manera que ho són les fàbriques de can Llaudet o de ca l'Espona, o el que queda de la infraestructura del tren (que inclou un altre pont ben remarcable, el del Roser). Tendim a considerar com a element patrimonial digne de protecció allò que ens queda més lluny en el temps (o la seva reconstrucció moderna), i en canvi sovint no donem prou valor als testimonis més propers en el temps. I en un cas com el del Pont Nou, importantíssim per a Sant Joan. Després de l'arribada del ferrocarril i de la industrialització, formava part d'una evolució lligada als canvis econòmics i socials de principis del segle XX, i que al cap de poc temps portarien, per exemple, a la urbanització de la plaça Clavé o la construcció de l'edifici de l'escola. La ubicació del pont, que inicialment no havia de ser l'actual tal com explica Joan Ferrer, va ser determinant per a la configuració actual del nostre urbanisme. Cent anys després, segueix intacte i complint la funció per a la qual va ser construït encara que al seu entorn tot vagi canviant, com està passant aquests dies amb l'obra del nou accés cap a l'Estació i la carretera d'Ogassa. Ni que sigui amb uns mesos de retard, celebrem-ne el centenari revivint aquell moment en què el Pont Nou va passar a ser un símbol més de Sant Joan.

El Consell de Redacció

Abans/ara	2
Opinió: Eusebi Puigdemunt	4
El centenari de la inauguració del pont Nou	5
Secció de l'Arxiu Històric Municipal ..	9
La font monumental de la plaça Clavé i la seva escultura	10
La restauració de la font i l'escultura	13
Comerços i negocis: Centre Mir Trainer	15
Entitats: La Serra Cavallera arrenca el vol	16
Entitats: Taga2040 EVO	18
Societat: Coliving i teletreball	19
Llibres: Àlex Bosch	20
Sant Joan als llibres	22
Sant Joan a la música	24
Nòtules	25
De Sant Joan al món: Zürich	32
Del món a Sant Joan: Argentina	34
Viatge: L'Índia	36
Cultura: 10 anys de l'Espai Art l'Abadia	37
Cultura: La biblioteca Josep Picola	38
Ensenyament: I.E. Mestre Andreu	40
Participació: L'Horta	42

Amb la col.laboració de:

AJUNTAMENT DE
LA BARONAL VILA
DE SANT JOAN DE
LES ABADESSES

Diputació de Girona
221 municipis

Dipòsit Legal: GI-407-2011 / Impremta Garriga

sja no es fa responsable de les opinions dels col.laboradors en els articles publicats.

Els membres del Consell de Redacció de la revista són: Olga Camps, Olga Folch, Joan Garcia, Jordi Garriga, Anna Julve, Marcel Miquel, Eusebi Puigdemunt, Ariadna Reche, Jordi Remolins, Montserrat Rius, Esther Rovira, Montserrat Tallant i Jordi Vilarrodà.

Foto portada: Treballs de formigonatge de l'arc gros del pont Nou, el setembre de 1919. Autor desconegut. FONS: Marcel Miquel.

Punts de venda de la sja:

Oficina de Turisme

Llibreria Garriga

«I a vegades ens en sortim»

Eusebi Puigdemunt i Puig

Exdirector de l'Institut Escola Mestre Andreu

No et sorprenguis, amable lector, llegint l'encapçalament d'aquest escrit que manlleva la tornada de la cançó *Captatio benevolentiae*, una de les més reeixides, al meu entendre, del grup Manel, ja que la intenció del present escrit no és pas glosar-ne la lletra, sinó parlar sobre l'establiment de l'ensenyament secundari obligatori, l'ESO, a la nostra vila.

«I a vegades ens en sortim», ben cert! Quan sota l'alcaldia del sr. Carles Bassaganya es va començar a parlar d'instaurar la secundària a Sant Joan, les reaccions d'escepticisme van ser

la tònica dominant i, contra tot pronòstic, la Conselleria d'Ensenyament de la Generalitat, presidida aleshores per la sr. Marta Cid, va aprovar la creació d'un centre de secundària a la vila, de titularitat municipal. El curs 2005-2006 s'impartí el primer curs d'ESO amb la perspectiva d'anar sumant-ne un fins arribar al quart i completar la secundària obligatòria. El nou centre escolar tenia la seu a l'aulari del que havia estat l'escola concertada Abadessa Emma i l'alumnat adscrit al nou centre era el del poble i el d'Ogassa.

Quatre cursos més tard, ja sota l'alcaldia del sr. Ramon Roqué i com a regidora d'Educació i Cultura, la sra. Montserrat Tallant, el centre municipal passà a titularitat de la Generalitat, convertint-se en una Secció d'Ensenyament Secundari primer (SES), i un Institut Escola (IE) un curs després, essent conseller d'Ensenyament el sr. Ernest Maragall. Una altra data important és el 2014, ocupant la conselleria la sra. Irene Rigau, que és quan s'enllestí i aprovà l'avantprojecte de construcció del nou Institut Escola a la Coromina del Bac, resultat de la fusió de la SES amb el CEIP Mestre Andreu en un únic centre escolar i que havia d'aplegar sota els seus sostres totes les etapes de l'ensenyament de la vila, de P3 fins a 4t d'ESO. A dia d'avui, dels edificis previstos en l'esmentat avantprojecte, només s'ha bastit l'ala que aixopluga l'ESO. És d'esperar que d'aquí a poc temps es pugui completar amb les ales que falten d'Educació Infantil i de Primària.

L'obertura d'aquest centre municipal va comportar una cosa molt positiva, i és que als nens i nenes quan acabaven el sisè curs de Primària, als

dotze anys, ja no els calia desplaçar-se a Ripoll per continuar els estudis obligatoris, i podien romandre al poble fins als setze, un cop acabada la secundària obligatòria amb el 4t d'ESO. Deixant de banda que eren molt joves quan havien d'anar sí o sí a Ripoll, hi havia altres conseqüències d'aquesta marxa prematura. Per una banda, el desarrelament que, crec, comportava, ja que no és el mateix el grau de maduresa dels dotze anys que el dels setze; i per l'altra, una certa sensació de buidor al poble.

No fou fàcil executar el «manament» que em féu l'inspector sr. Gerard Rainé, de consolidar la secundària a Sant Joan. Primer, buscar la complicitat i el suport de les famílies: calia convèncer-les dels avantatges del nou centre i de poder estar al poble fins als setze anys. Segon, que la docència que s'hi impartiria reuniria els requisits de qualitat i rigor exigibles a tot ens públic. Es partia pràcticament de zero en tots els aspectes (professorat, projecte educatiu, espais...) i les reticències dels pares i mares eren del tot raonables.

Sortosament, les dificultats s'anaren venent i l'èxit de l'establiment de la secundària el venen a materialitzar tant el nou edifici que l'allotja, inaugurat el gener de 2019 pel conseller sr. Josep Bargalló, com el monument «Enaltiment de l'estudi», de l'escultora Rosa Serra que, amb el lema *Sapere Aude*, en dignifica l'entrada. És d'esperar, i reitero el dit unes línies precedents, que ben aviat tot l'edifici estigui construït i que el projecte educatiu que comporta tot IE sigui una realitat tangible, i que la nota d'esperança i optimisme que destil·la la tornada «a vegades ens en sortim» no se l'emporti el vent.

El centenari de la inauguració del pont Nou

Figura 4. A finals del mes de juliol de 1919 s'enllesteix l'estructura de fusta preparatòria per a la construcció de l'arc de formigó armat del pont Nou de Sant Joan de les Abadesses. ANC. Brangulí (fotògrafs), 33507

Aquest article estava previst que es publicàs durant l'any 2020, just l'any del centenari de la inauguració del Pont Nou, però la pandèmia i el número especial que es va editar, va fer que es posposés. Amb tot, s'han deixat les referències temporals tal com les va escriure l'autor, per respectar el text original.

El dia 5 de setembre de l'any 1920 va ser una jornada històrica per a Sant Joan de les Abadesses. Després de sis anys d'obres, no pas sense interrupcions, aquell dia es va inaugurar oficialment un pont sobre el riu Ter, batejat popularment com «el Pont Nou» en contraposició al que, pocs metres més amunt del curs fluvial, hi havia des del segle XII, anomenat «el Pont Vell». Fa vint-i-cinc anys, en ocasió del 75è aniversari d'aquella data, el nostre Ajuntament va dedicar el programa de Festa Major a aquella efemèride i va instal·lar, al Palau de l'Abadia, una exposició commemorativa amb els

elements gràfics més destacats trobats durant la recerca que es va fer per redactar-ne el text. Enguany, per tant, es compleix el centenari d'aquella inauguració. Avesats com

estem a les dates rodones, no es pot deixar de fer un recordatori del fet, ni que sigui en forma de síntesi, tot aprofitant per fer algunes precisions, no pas essencials, però sí curioses, a

Figura 1. Detall del projecte de carretera de Ripoll a la frontera francesa al seu pas per Sant Joan de les Abadesses, redactat pels enginyers Coderch i March entre els anys 1885 i 1886. Hom hi pot observar, en color vermell, dues de les propostes per travessar el riu Ter (utilitzant el pont Vell i amb un nou pont, entre aquell i el molí Gros); en color verd s'observa la tercera proposta, que embocava el pont directament a la rambla de la Muntanyeta. AHG. Delegació Provincial de Girona del Ministeri d'Obres Públiques, 12

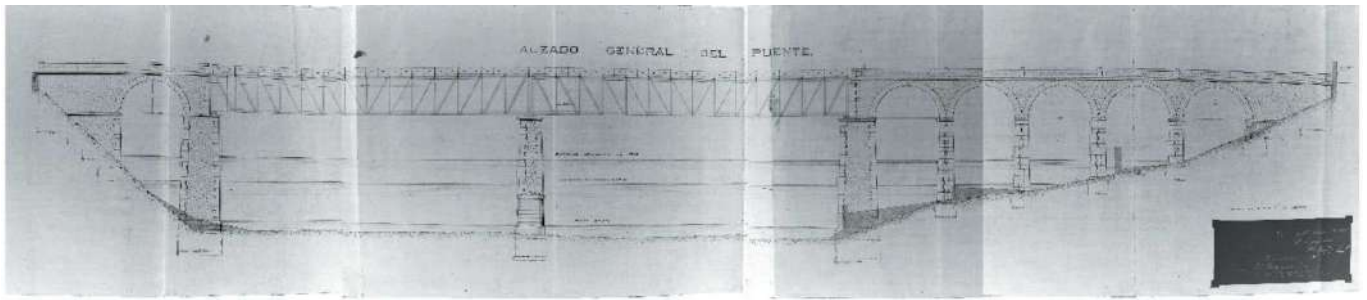

Figura 2. Alçat del pont de Sant Joan de les Abadesses projectat pels enginyers Coderch i March l'any 1892. Com hem esmentat, es preveia que aquest pont se situés entre el pont Vell i el molí Gros. AHG. Delegació Provincial de Girona del Ministeri d'Obres Públiques, 82/2

l'estudi que se'n va publicar. A finals del segle XIX, bastir un nou pont era una necessitat peremptòria per tal d'evitar, principalment, els inconvenients, els perills i les dificultats que tenia el trànsit rodat d'aleshores (de carruatges, sobretot) utilitzant el pont Vell. La vila de Sant Joan de les Abadesses, d'ençà de l'arribada del ferrocarril en 1880 i amb la posada en funcionament d'indústries tèxtils, estava immersa de ple en l'esclat industrial que feia poques dècades que s'havia iniciat al nostre país. En conseqüència, hi havia augmentat considerablement el volum de transport de viatgers i d'intercanvi de mercaderies, cosa que feia del tot inevitable la millora d'una infraestructura que connectés amb fluïdesa l'estació del tren amb la població i, de retruc, amb Camprodon i Olot.

La construcció del pont formava part, juntament amb la travessera de la nostra vila, del projecte de la nova carretera entre Ripoll i la frontera amb França. El traçat d'aquesta nova via, que substituïa la que de temps s'utilitzava, va ser projectat pels enginyers Gabriel March i Rafael Coderch entre els anys 1885 i 1886, i bona part dels trams programats fins a Camprodon es van executar en el tombant dels segles XIX i XX (Sant Joan – Camprodon entre els anys 1887 i 1897, i Ripoll – Sant Joan entre 1906 i 1911). Tanmateix, el pont de Sant Joan de les Abadesses era un coll d'ampolla sense resoldre a causa de la seva notòria complexitat tècnica, el cost de la construcció d'una obra d'aquesta envergadura i, sobretot, la incertesa sobre la seva ubicació

definitiva (el projecte inicial en proposava tres). Aquestes qüestions, i els canvis en el pla original, van endarrerir que l'obra entrés en servei quan hauria pertocat.

El projecte comprenia tot el traçat de la carretera, però, quant a la travessera i el pont de Sant Joan, com es veu en el seu detall (figura 1), només es plantejaven les tres alternatives sense concretar-ne cap des del punt de vista constructiu. El 1892, l'Estat en va encarregar el nou projecte als enginyers Coderch i March, els quals van proposar la construcció d'un pont mixt, bastit amb un tram d'arcades d'obra i dos trams metàl·lics sustentats per un pilar central (figura 2), que enllaçava els dos marges del riu Ter i se situava paral·lel al pont Vell, des de l'actual paratge de les Cinc Fonts fins a tocar el molí Gros. Des d'aquest punt, i ocupant uns espais sense urbanitzar, la travessera connectava amb el tram

de carretera nova, en els camps de la Manigosta i de la Coromina del Bac enllà, fins a Sant Pau de Segúries. Quan l'any 1995 vam redactar el programa de Festa Major, no coneixíem aquest projecte. Avui sabem que es conserva a l'Arxiu Històric de Girona, l'hem pogut consultar i cal que fem les esmenes corresponents a tot allò que dèiem sobre aquest projecte en el programa de Festa Major esmentat (p. 23). Quan l'any 1909 l'Ajuntament, amb el decisiu concurs d'Eusebi Bertrand i Serra, diputat a les Corts de l'Estat, aconseguí que la travessera de la vila discorri pel mig de la població, això és, des del passeig de la Muntanyeta (l'actual rambla del comte Guifré) fins a la plaça d'Anselm Clavé, tot urbanitzant, necessàriament, el carrer de Comella, el projecte vigent de pont, lògicament, queda desfasat. L'any 1910 l'Estat encarrega la seva adaptació aprofitant la base tècnica del de Coderch i March

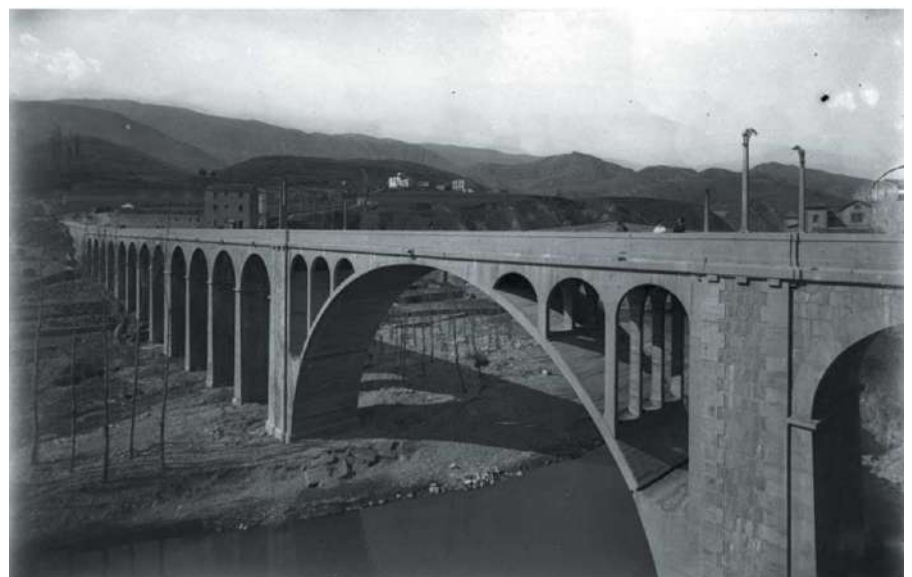

Figura 5. El pont Nou de Sant Joan de les Abadesses just acabat. Noteu-hi els detalls estructurals dels arcs petits damunt l'arcada principal. ANC. Brangulí (fotògrafs), 33510

de 1892, consistent en la definició d'un pont, mixt també, que guanya el pendent amb una secció d'arcs de fàbrica i disposa d'un sol tram metàl·lic, que és el que salva estrictament el curs fluvial. Aquesta reforma és la que s'executa quan l'any 1914 comencen les obres. Els dotze pilars i els corresponents arcs, més el del cantó de la rambla de la Muntanyeta, s'enllesteixen l'any 1917.

Poc després d'iniciar-se la construcció dels pilars i de les arcades per la banda de l'Oganes, l'enginyer encarregat de dirigir les obres, Federico Moreno, va presentar una alternativa al tram metàl·lic consistent en la seva substitució per un arc de formigó armat, una tècnica nova que començava a implantar-se en l'obra pública. Després d'algunes dificultats burocràtiques i d'interessants discussions tècniques —que no pertoca ara explicitar—, aquesta solució fou la que, l'any 1919,

Figura 7. Francesc Muñoz, bisbe de Vic, beneint el pont Nou de Sant Joan de les Abadesses. 5 de setembre de 1920. AMSJA. Autor: Mauri. Col·lecció fotogràfica de Natàlia Teixidor

es va materialitzar. Un detall que se'ns va escapar en el nostre text de 1995 és que l'execució de l'arcada de formigó armat va anar a càrrec d'una important i aleshores innovadora empresa del sector, «Construcciones y Pavimentos, S.A.», fundada en 1909 per l'industrial Joan Miró i Trepal (1871-1944), la qual va contractar el fotògraf Josep Brangulí i Soler perquè

realitzés unes fotografies de la construcció i de l'obra acabada (figures 4 i 5). Sabíem que l'Ajuntament de la vila va encarregar a aquesta empresa l'empedrat del pont una vegada acabat, però no pas que havia estat la responsable de la construcció de l'arcada de formigó armat.

Figura 6. D'esquerra a dreta, l'alcalde Jaume Soldevila, el bisbe de Vic Francesc Muñoz i el diputat a Corts Eusebi Bertrand, just abans d'iniciar-se l'acte d'inauguració del pont Nou de Sant Joan de les Abadesses. 5 de setembre de 1920. Noteu en primer terme la garlanda de flors. AMSJA. Autor desconegut. Col·lecció fotogràfica de Natàlia Teixidor (detall)

El dia escollit per a la inauguració del nou pont, el 5 de setembre de 1920, va fer-se coincidir expressament amb un aplec o romeria eucarística del bisbat de Vic que tenia lloc a la nostra vila. D'aquesta manera, a més de garantir un lluïment especial de tots els actes programats i una afluència nombrosa de visitants, es va comptar amb la presència de Francesc Muñoz, prelat vigatà, que va beneir la nova obra. Les principals autoritats locals i de la província van ser-hi presents, inclòs el diputat Bertrand i Serra, que tanta implicació havia tingut en la consecució d'aquesta obra (figura 6). Al matí d'aquell dia, les autoritats es van concentrar al pont Vell, a la banda de la vila, van travessar-lo i es van situar a l'entrada del nou pont pel cantó de l'Oganes. Allí, el bisbe es va vestir de pontifical i va beneir la nova construcció (figura 7). Seguidament, Eusebi Bertrand va tallar una garlanda de flors i tots els presents van travessar a peu el pont Nou en direcció a la vila, a l'entrada de la qual un arc enramat commemoratiu

Figura 8. Concentració de vilatans en un dels extrems del pont Nou de Sant Joan de les Abadesses, tot esperant l'arribada de les autoritats que l'han inaugurat. 5 de setembre de 1920. AMSJA. Autor: Mauri. Col·lecció fotogràfica de la família Roqué (detall)

Figura 9. Concert de l'Orfeó Vigatà a la plaça Major de Sant Joan de les Abadesses. 5 de setembre de 1920. AMSJA. Autor: Mauri. Col·lecció fotogràfica de Natàlia Teixidor

engalanava aquell estrep i feia de topall a la gentada que s'hi havia aplegat (figura 8). En aquell punt es van fer uns breus parlaments i Eusebi Bertrand va tallar una altra garlanda de flors. El pont Nou de Sant Joan de les Abadesses quedava inaugurat. Després de l'acte protocol·lari d'inauguració, el programa es va traslladar a la plaça Major, on va actuar l'Orfeó Vigatà (figura 9), i a la seu de l'Ajuntament, que va acollir l'àpat oficial amb les autoritats (figura 10). A continuació, el bisbe va encapçalar una processó per la vila i, a la plaça de l'Abadia, va fer una benedicció de malalts. Seguidament, a la plaça Major, es va interpretar el Ball dels Pabordes i va tenir lloc una audició de sardanes. El dia es va acabar amb un concert al Centre Catòlic, a càrrec de l'orfeó esmentat i en benefici de la restauració del monestir.

El fet extravagant d'aquella jornada es va esdevenir quan el vehicle del diputat Bertrand, amb ell conduint-lo i l'alcalde Jaume Soldevila i el bisbe Francesc Muñoz d'acompanyants, va travessar el pont Nou, tot i que no es

disposava, aquell dia encara, del preceptiu permís dels enginyers perquè el creuessin ni carruatges ni cotxes. Fins al dia 16 següent no es va rebre el telegrama de la Prefectura d'Obres de Girona amb què s'hi autoritzava la circulació rodada; tanmateix, a les 7 de la tarda del dia anterior ja l'havien utilitzat un carro de la vila, una tartana d'Olot i un automòbil de Camprodon.

El pont Nou ha fet cent anys. Així com va ser concebut, ha esdevingut un carrer més de la nostra vila, amb voreres i il·luminació, tal com van preveure els enginyers quan van projectar-lo. Resseguint la història d'aquesta obra es camina per la història local i la del nostre país. Els diferents projectes, els sacs de ciment utilitzats, les pedres abocades i les llambordes col·locades són un mirall, si es llegeix entre les línies dels documents —com cal fer sovint—, de les rivalitats polítiques dels anys de la seva construcció i de les convulsions d'una societat en plena transformació, que procurava deixar el llast del passat i projectar les seves aspiracions cap a una nova

modernitat. Poc després, la Guerra Civil tot ho va estroncar; i el pont Nou, i el Vell també, va defallir engrunant les seves pedres i la història que les sustentava.

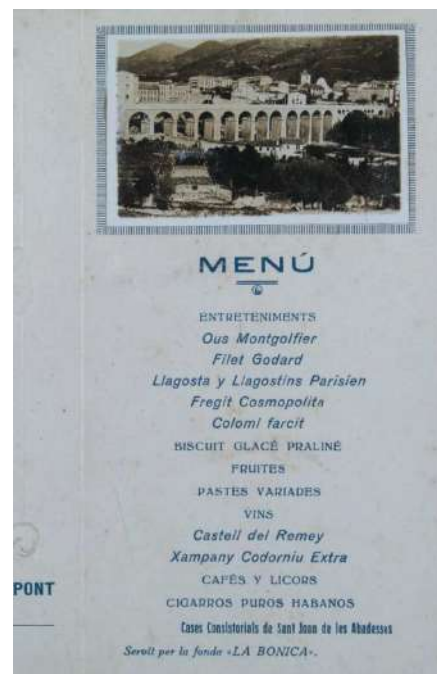

Figura 10. Menú de l'àpat oficial servit amb motiu de la inauguració del pont Nou de Sant Joan de les Abadesses. 5 de setembre de 1920. AMSJA. Col·lecció d'efímers de la família Roqué

Abreviatures: AHG, Arxiu Històric de Girona. AMSJA, Arxiu del Monestir de Sant Joan de les Abadesses. ANC, Arxiu Nacional de Catalunya

L'esllavissada al pont d'Oganes

Dissabte plujós de novembre. Casa, sèries, lectura, neteja, migdiada, Covid-19, mòbil... sense novetats a la baronal vila. De cop, comença a circular pels grups de Whatsapp un vídeo d'una esllavissada amb l'explicació que ha cedit un mur sobre el pont d'Oganes i que ha baixat un jardinet i quasi un carril de la carretera a prop de l'arrancada del pont nou venint des de Ripoll. De cop, ja hi ha novetats a la baronal vila i uns quants santjoanins ja són a contemplar i comentar l'escena.

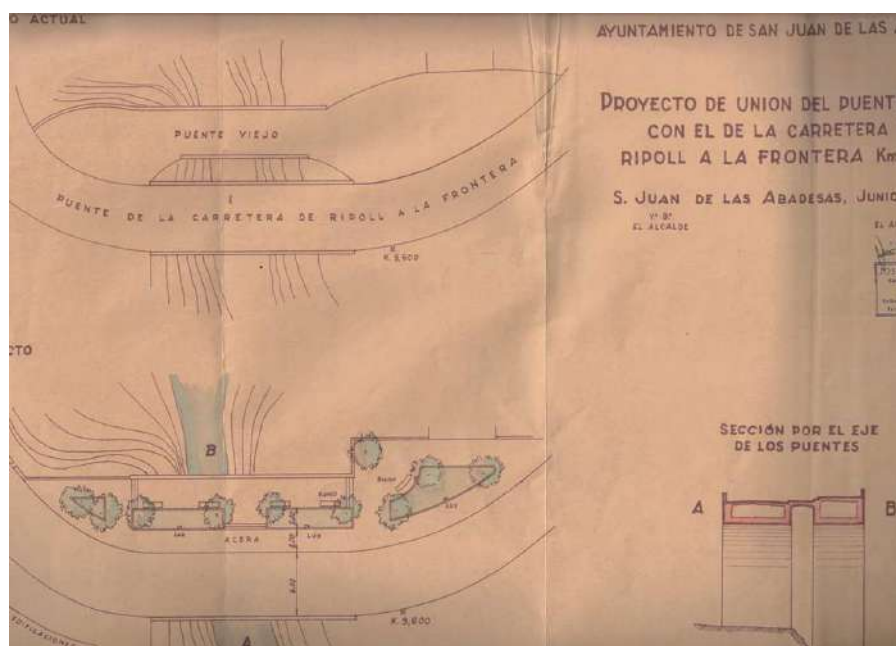
L'any 1950, l'arquitecte municipal José Canela presentava a l'Ajuntament un "proyecto de unión del puente nuevo con el viejo en la entrada de la población en la carretera de Ripoll". Cal tenir present que, en aquell moment, a l'altra banda del pont hi havia poca cosa més que l'estació, de manera que aquell punt era l'entrada del municipi i calia millorar-lo.

El projecte preveia la unió de dos ponts. Dos ponts que en realitat són tres i una ampliació: el primer d'origen medieval –el que va cedir més estret i exposat, un segon probablement d'època moderna i que ampliava el medieval, i el tercer separat d'aquest per dos metres que era del S.XX i estava preparat pel pas dels cotxes. La unió s'havia de fer "por medio de una bóveda tabicada de 4 gruesos de ladrillo", així s'aconseguiria una vorera ampla a ambdós costats "a fin de crear un paseo amplio que facilite la entrada a la población" i aprofitar aquest pont vell per posar-lo a nivell de l'altre i crear una zona enjardinada que "embellecerá y dará utilidad a la zona". Aquest jardí havia de tenir 5 parterres amb arbres i plantes de

jardineria, amb bancs de color blanc, unes escales fetes amb pedra per anivellar i 4 punts de llum de la "casa Butsems, tipo Granvia" col·locats estratègicament.

L'esllavissada es va emportar el jardí que no era el projectat per

l'arquitecte Canela i també part del primitiu pont medieval. Això permetrà reformar de nou l'entrada que no és l'entrada de la vila i fer-la més segura per la circulació. A vegades -poques a nivell públic, un problema agilitza una intervenció necessària.

La font monumental de la plaça Clavé i la seva escultura

*“A la plaça de Clavé hi ha una font molt anomenada, i l'aigua s'és eixugada perquè hi han posat una estàtua condemnada”.
(vers popular recollit per J. Romeu i Figueras el 1941)*

La recent restauració de la font i de l'escultura que la corona, que ha estat una bona temporada fora del pedestal, ha desvetllat de nou l'interès popular per aquest conjunt i per la polèmica que va envoltar en el seu moment el personatge que representa. En aquest article intentarem fer quatre pinzellades per a comprendre com fou la gestació del monument i la indefinició del significat de l'escultura. Cal assenyalar d'antuvi que és un tema encara no tancat a manca d'un estudi documental aprofundit.

La font, en una postal dels anys 30.

Ara fa un segle, l'actual plaça Clavé només eren uns camps situats rere l'absis de Sant Pol, però un lloc estratègic del creixement urbanístic de la vila, definit en el plànol de “Nuevas alineaciones” que l'Ajuntament havia encarregat a Jeroni Martorell, un prestigiós arquitecte del moment, que fou director del Servei de Catalogació i Conservació de Monuments de Catalunya. Martorell també fou l'autor de l'edifici de les escoles de Sant Joan, a l'actual carrer del mestre Andreu, així com d'un projecte d'edifici per a jutjat i casa per a mestres que no es va arribar a construir. La plaça Clavé s'havia concebut per a ser el nou centre neuràlgic de la vila, i fins i tot hi havia la intenció de que un futur s'hi traslladés l'Ajuntament. El projecte de la plaça fou encarregat al

propi Martorell, que comptà amb el concurs del dissenyador de jardins Joan Mirambell. Sembla que la intenció de l'Ajuntament era col·locar al centre de la plaça la font que Josep Puig i Cadafalch havia projectat com a homenatge al bisbe Torras i Bages, i que en principi havia estat pensada per la plaça que duu el seu nom, segons el que li indicava en una carta que el Secretari municipal va adreçar a Martorell el 1925. La plaça Clavé s'inaugurà per la Festa Major de 1926 sense la font, que es construiria l'any següent.

La font de la polèmica

Jeroni Martorell va projectar la font col·locant-hi una figura eqüestre al capdamunt. De la documentació que disposem es desprèn que hi va haver una gran indefinició del projecte.

La plaça de Josep Anselm Clavé es va urbanitzar el 1926, i es va deixar la construcció de la font per l'any següent.

Fotografia del dia de la inauguració de la font, el diumenge de la Festa Major de 1927.

Portada del Diario de Barcelona de l'1 de desembre de 1927, en la que es s'afirma que és la font del comte Arnau.

Probablement, l'Ajuntament no tenia massa clar el que volia i va deixar fer a l'arquitecte. En aquest sentit és bastant significatiu que un projecte de la font que es conserva a l'Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. En ell, al costat de l'escultura hi apareix una anotació manuscrita: "Sant Jordi?". El cert és que aquest primer projecte, que també és el que consta a l'expedient administratiu, mostrava un cavaller amb escut, llança i corona, molt diferent al que finalment es dugué a terme. L'estàtua s'encarregà a Josep M. Camps i Arnau, un escultor l'obra del qual és fonamentalment de caire religiós. Sembla lògic pensar que la tria de l'escultor fou del propi Martorell i no pas de l'Ajuntament. L'expedient administratiu municipal no ens dona més pistes sobre l'escultura, i només parla en tot moment de la "fuente monumental".

La polèmica esclatà amb la inauguració del monument, durant la Festa Major de 1927. Aquell any s'edità un programa de festa editat luxosament, amb profusió de fotografies. En els peus de foto de l'escultura i del projecte de font es fa referència que es tracta del comte Guifré. En canvi, al mateix programa hi ha un article de Jeroni Martorell

en el qual escriu que "(...)una fuente decorativa de piedra y bronce evocará cierta leyenda popular local". La discrepància és evident i ens mostra un cert estira-i-arronsa entre el consistori i l'arquitecte. Fa l'efecte que l'Ajuntament deixava clar que volia una estàtua al comte Guifré i l'arquitecte, en canvi, esmentava una llegenda local que evidentment no es pot referir al comte Guifré, que és un personatge històric. Martorell, però, es guardava prou d'esmentar de forma expressa el comte Arnau, sabedor que no era del gust de l'Ajuntament. El que desconexem és si la intenció de l'Ajuntament era de bon inici erigir una escultura al comte Guifré, o bé estava esmenant la plana als autors en vista del rebuig que havia provocat abans de ser inaugurada en certs sectors socials, que consideraven que aixecar un monument al comte Arnau era una infàmia al bon nom de les abadeses de Sant Joan.

A partir d'aquí tot foren especulacions. Aquell dia el bisbe de Vic es trobava a Sant Joan i es digué que no va voler beneir la font. Que no la va beneir sembla clar, ja que no constava específicament en el programa d'actes de la festa, però tampoc hi ha constància documental que s'hi negués expressament. En els anys següents sortien algunes llegendes, com la que deia que no passava mai el viàtic per la plaça per tal d'evitar aquella imatge malèfica, consideracions sobre cap a on estava encarada l'escultura, en un principi donant l'esquena a Sant Pol... Per a reblar el clau, i com a casualitat, esmentar que, a part que Arnau era el segon cognom de l'escultor, el contractista santjoaní que executà el projecte fou Lluís Font i Arnau.

Una qüestió també política i ideològica

No hem d'oblidar tampoc el component polític que té tota actuació d'un Ajuntament. En aquest cas, magnificat perquè en aquell moment era un consistori afí a la

dictadura de Primo de Rivera. Paradoxalment, tant erigir un monument al comte Arnau com fer-ho al comte Guifré era posar-se en problemes: el comte Arnau era vist com un personatge funest que malmetia el bon nom de la vila, i el comte Guifré, tot i ser el fundador de Sant Joan, estava molt connotat en ser considerat el fundador de la nació catalana en plena dictadura que reprimia durament qualsevol manifestació de catalanitat. També sembla que les expropiacions per construir la plaça foren polèmiques i l'elevat cost de les obres contribuï a crear un ambient desfavorable. Manuel Blanxart, que podríem considerar representant dels elements benpensants i catòlics de la població, creia evident que el cavaller que corona la font era el comte Arnau i aprofitava per carregar contra la despesa que havia suposat: "Si es el primer [el comte Arnau] es una ignominia per aquest poble, ja que les estatués són per a glorificar; si el segon, [el comte Guifré] enlairar-lo davant del Monastir i aquest si que s'el té ben merescut". (...) "vosaltres, representants del poble de les Abadeses i que avui sou successors de son senyoriu, ens dirigim, tot esperant que sia, a no tardar, enderrocada la figura representativa de una infàmia i substituir-la per un'altra que hagi donat dies de honra a Sant Joan". [sic] ("Restauració", n. 48, desembre 1930, p. 15-16). El mateix Blanxart, que feia poc havia estat designat regidor, va proposar al ple municipal del 16 març de 1930 que es retirés l'estàtua. L'octubre d'aquell any, la publicació local "Castell-tallat" -molt polititzada i creada per a afavorir la candidatura de Jaume Soldevila a l'alcaldia- es demana: "Per quin motiu es conserva aquella figura estrambòtica a la font de la plaça d'en Clavé?" És evident que, en aquells anys de turbulències polítiques, la font i el significat de l'escultura foren usades com a armes llancívoles contra un dels projectes estrella del consistori imposat per la dictadura.

Després de la inauguració, sembla que Jeroni Martorell hagués volgut reivindicar el sentit primigeni que havia volgut donar a la font, i així aparegueren diverses fotografies de la plaça en mitjans barcelonins. La més evident és la portada del Diari de Barcelona de l'1 de desembre de 1927, en què apareix la font, i en el peu es diu clarament *"Fuente del comte l'Arnau recientemente construida"*. Uns anys després, el maig de 1931, aparegué també a la revista "D'ací i d'allà" una altra fotografia amb la mateixa atribució. Per part de l'Ajuntament, en canvi, l'única "reivindicació" escrita de que es tractava del comte Guifré és un peu de foto en un article del Programa de Festa Major de 1949.

Josep Romeu i Figueras feu un important treball de camp etnològic l'any 1941 per a la seva tesi sobre el comte Arnau, recollida en un llibre que ha esdevingut una espècie de Bíblia sobre el mite. Es fixà en la polèmica de la font i en recollí diversos testimonis, algun dels quals afirmava fins i tot, que l'estàtua representava Ramon Berenguer IV (!). Sense atribuir-li una importància excepcional, ho feu servir d'exemple de la pervivència del mite en ple segle XX i com continuava generant polèmiques i petites llegendes locals: *"...es un ejemplo patente y palpante de cómo una leyenda puede formarse y gestarse"* (...) *"ciertos tipos de narraciones y ciertas creencias van desapareciendo, pero sin dejar el vacío porque son sustituidos por tipos y formas distintos, más cercanos a nosotros, más propios de nuestra mentalidad"*. Aquesta dualitat del personatge, que Romeu i Figueras ja exemplificava amb l'entrevista que va fer al matrimoni Maraldes en què cadascun dels esposos defensava una postura contraposada, apareix també reflectida en un vídeo didàctic de 1983 sobre la llegenda del comte Arnau, emès pel circuit català de TVE, en el qual el poeta Josep Picola i mossèn Josep M. Planas defensaven

respectivament que es tractava del comte Arnau i del comte Guifré.

Més preguntes que respostes

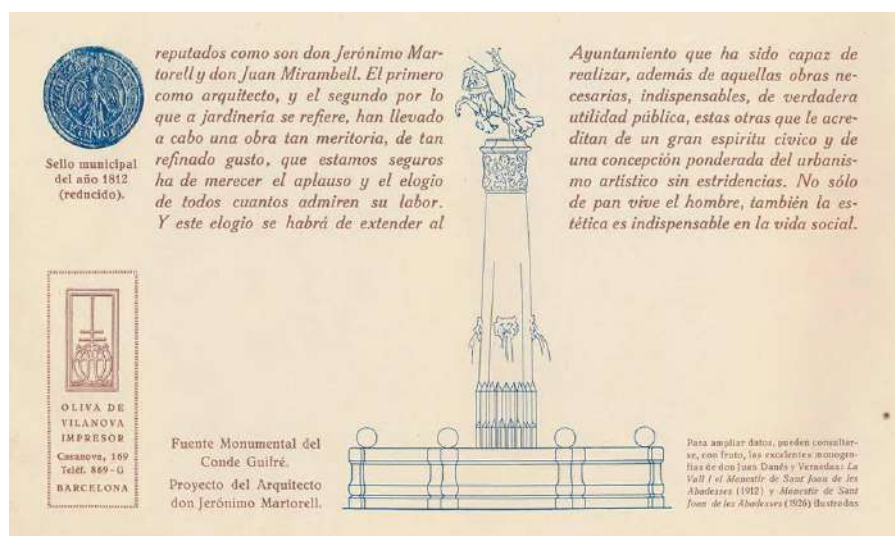
Els darrers anys, coincidint amb la reivindicació a nivell local de la figura del comte Arnau com a referent cultural i com a mite nacional, deslligant-lo d'un suposat personatge històric que malmetia l'honor de les abadeses de Sant Joan, s'ha tendit a considerar que l'escultura el representa a ell. Com hem dit, caldria un estudi més aprofundit i només l'aparició de nova documentació relacionada especialment amb Jeroni Martorell podria aportar noves dades, ja que l'estudi de Josep M. Camps, inclòs el model en guix de l'escultura, fou destruït durant la guerra civil, ja que els revolucionaris consideraren que era un taller de fabricació de sants.

Ens queden, doncs, més interrogants oberts que respostes de com va anar tot, i quina era la intenció de cadascun dels intervinents: l'Ajuntament tenia clar des del principi que volia aixecar un monument al comte Guifré o deixà fer a l'arquitecte i quan es trobà amb un resultat que no li agradava volgué reinterpretar l'obra? Jeroni Martorell tirà pel dret i fou ell qui decidí el sentit del personatge o deixà les mans lliures a l'escultor? Josep M. Camps fou qui per iniciativa pròpia acabà canviant

el primer projecte d'un cavaller amb llança, escut i corona per l'escultura que finalment acabà creant? Cal dir que el fill de l'escultor manifestà que el seu pare sempre havia dit que era el comte Arnau, tot i que mossèn Planas afirmava que en una visita a Sant Joan cap als anys seixanta l'escultor li digué al rector que representava el comte Guifré. Qui fou l'autor intel·lectual dels quatre dimonis o sàtirs esculpits a la columna?

El cas de la indefinició del monument ens porta a un debat més elevat molt interessant: qui decideix què representa una escultura? Qui l'ha encarregat i pagat? L'arquitecte projectista? L'escultor que l'ha creada? La mirada que té l'espectador sobre l'obra?

En definitiva, moltes preguntes obertes encara, ara que l'estàtua restaurada tornarà a ser col·locada. Encara que algun dia algunes d'aquestes preguntes puguin ser contestades, ens continuarà interpel·lant i hi restarà una aurèola de misteri i de monument maleït. Per acabar amb una mica d'humor, esmentem que en una postal dels anys 70 o 80, s'identifica la font com un monument a Josep Anselm Clavé. Embolica que fa fort.

Esment a la font monumental en el Programa de Festa Major de 1927: *"Fuente monumental del Conde Guifré"*. Observi's com en el projecte l'estàtua havia de ser molt diferent. En la còpia conservada al Col·legi d'Arquitectes hi ha l'anotació manuscrita *"St. Jordi?"*.

La restauració de la font i l'escultura

L'estàtua abans de ser retirada per a la seva restauració.

La columna i el desmuntatge de l'escultura es va fer a mitjans de l'any 2019, i la restauració de la bassa i l'estàtua de la font s'ha fet entre l'agost de 2020 i el gener de 2021. El cost total de l'actuació ha estat de 34.950,96 €, dels quals 23.458,39 € han estat subvencionats per la Diputació de Girona, i 8.258 € han estat subvencionats per l'Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural (OSIC).

Tot i que no estava previst, durant la restauració de la columna i l'estàtua de bronze, veient que l'ancoratge

Fotografia de l'estàtua de la font de la plaça Clavé, feta amb raig X. Permet conèixer si l'estàtua està feta d'una sola peça, si varen haver-la de soldar, si hi ha reparacions...
Imatge: Esther Gual. Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya.

estava malmès, es va optar per retirar-la i fer-ne un de nou per evitar el perill que caigués. L'escultura s'ha restaurat a les instal·lacions del Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya (CRBMC). Això també ha permès documentar-la millor i fer-hi més estudis dels previstos: s'ha pogut treballar en l'interior de l'escultura, s'ha analitzat amb raigs X per conèixer millor la seva construcció i els seus punts més febles, i s'ha fotografiat amb llum ultraviolada per valorar la uniformitat de les capes de protecció.

La diagnosi

L'estàtua tenia una patina negra artificial que en el seu moment varen crear aplicant un producte àcid que un cop s'escalfava, creava aquesta pel·lícula. Tenia un valor estètic perquè ocultava errors de fosa com ara juntes, reblades i elements distorsionats, però també la protegia. En algunes zones de l'estàtua, aquesta pel·lícula protectora s'havia perdut per l'acció de l'aigua, però també pel vent, l'acumulació de brutícia...

Fotografia amb llum ultraviolada, que permet destacar els materials afegits, resines, restes de productes, perquè tenen una fluorescència diferent (absorbeixen o reflecteixen la llum d'una forma diferent). S'utilitza per conèixer millor la naturalesa de l'obra i, després de la intervenció, per tenir una imatge de les zones on s'ha actuat.
FOTO: Ramon Maroto. Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya.

Detall d'un dels elements de decoració dels brolladors de la font. FOTOS: Enric Gràcia

En les superfícies desprotegides hi havien aparegut clorurs i hi havia una clara corrosió del metall per l'acció conjunta de l'oxigen i la humitat. En el cas del bronze o el llautó, aquests clorurs són coneguts com el càncer del bronze, ja que són molt inestables i poden acabar destruint la peça. Són les capes que veiem d'un color blau verdós. Si no s'atura, aquesta reacció continua mentre quedi metall fins a la seva desaparició.

Òxids, defectes de fosa, excrements i nius d'insectes

En altres punts hi ha alteracions de l'aliatge de coure i s'havia creat una patina natural en forma de carbonats i òxids de coure que preservaven el metall de forma natural. Algunes parts de l'escultura contenen elements de ferro que corresponen a materials auxiliars del procés de fosa, i que amb el temps s'ha oxidat.

Altres tipus de degradacions que presenta l'escultura són causats per

Les proves de neteja es fan en els punts menys visibles.
En aquest cas, es feia una prova amb gel a una de les ferra-dures del cavall.

Qualsevol moviment de l'estàtua necessita l'atenció de diverses persones, ja que el seu pes és de prop de 200 kg. A la fotografia, una de les restauradores i membres del Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya tomben l'estàtua per veure'n l'interior.

defectes de fosa. Per tota la superfície s'observen petites deformitats, orificis, ratllades i incisions que es varen produir durant la seva fabricació. Aquests defectes creen deformacions de la superfície o petits buits on s'acumula la pols i la humitat afavorint el creixement de clorurs i, per tant, la seva degradació.

Per últim, també s'havien creat unes crostes negres en aquells punts de l'escultura amagats de l'acció de l'aigua, i també s'hi observava l'acció corrosiva dels excrements dels ocells, així com de cúmuls de matèria provinent de nius d'insectes.

FOTOGRAFIA ULTRAVIOLADA

Fotografia amb llum ultraviolada, que permet destacar els materials afegits, resines, restes de productes, perquè tenen una fluorescència diferent (absorbeixen o reflecteixen la llum d'una forma diferent). S'utilitza per conèixer millor la naturalesa de l'obra i, després de la intervenció, per tenir una imatge de les zones on s'ha actuat.

Imatge del procés d'aplicació d'un producte a base de benzotriazol, un dels processos químics que s'utilitza per frenar els processos de corrosió en peces de bronze i amb Inrcal, un vernís protector. Fotos: Patrícia Amat.

FOTO: Ramon Maroto. Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya

Com s'ha restaurat?

Primer es va fer una neteja suau de l'escultura, amb l'eliminació de la brutícia superficial i restes de sediments amb pinzells i aspiradores (1). Després, i havent identificat les patologies existents i havent creat un mapa de les diferents degradacions, es fan proves de neteja (2) en punts poc visibles per escollir la millor tècnica. Cal tenir en compte que cada obra és diferent i requereix aquest estudi concret, encara que parlem dels mateixos materials.

En el cas d'aquesta escultura, es va fer una neteja mecànica mitjançant micromotors i raspalls metàl·lics (3), de manera controlada per tal d'evitar perdre la patina artificial original. Més tard es va netejar amb alcohol etílic per acabar de retirar materials exògens. L'accés a l'interior de l'escultura ha permès poder realitzar una neteja més profunda amb un gel (4) per retirar la capa de clorurs.

L'estàtua està viva

La restauració és una part important del procés, però ho és més l'estabilització. És a dir, aconseguir frenar els processos químics de degradació que ja hi havia perquè triguin més a tornar a aparèixer.

És impossible fer-los desaparèixer perquè formen part de la naturalesa dels materials. Podríem dir que estan vius i van evolucionant, però podem actuar perquè el procés sigui més lent. Per aquest motiu, s'han aplicat

productes inhibidors de la corrosió per retardar la seva oxidació.

L'estabilització es fa amb tractaments químics que actuen o bé eliminant els clorurs del metall i els productes de corrosió, o bé transformant-los en compostos estables, assegurant la conservació de la peça.

Corregint errors de foneria

L'escultura de la font presenta moltes irregularitats superficials produïdes des del moment de la seva creació a la foneria. Totes aquestes irregularitats (especialment porus, petits orificis i cavernes, microfissures i fissures) són un focus potencial de corrosió en un futur pròxim si s'acumula la humitat provinent del medi ambient, produint-se un flux d'electrons entre les àrees anòdiques i catòdiques del mateix metall donant inici a la corrosió.

Per evitar al màxim possible el mal major dels metalls, s'ha actuat sobre la superfície metàl·lica, tapant amb una resina a la qual s'hi posa una patina de color perquè no afecti en la visualització de l'obra.

Protecció addicional

Les capes de protecció, a base de pel·lícules sintètiques, tenen una funció preventiva i aïllant respecte al medi ambient que envolta la peça i són un potenciador dels inhibidors en la detenció dels processos de corrosió.

Aquests productes són inerts (no interactuen químicament amb el metall) i són estables, reversibles, durables, no modifiquen l'aspecte exterior de la peça i són aïllants.

Després d'aplicar el vernís protector, també s'aplica una cera Reswax® que redueix la brillantor de la cera i també n'alenteix la seva desaparició. FOTOS: Patrícia Amat.

hipopressius. “Hi ha molta gent que no sap anar al gimnàs i que mai podran seguir una classe dirigida i això els ha agradat. He tingut molt bona rebuda i no m’ho esperava. Penso que oferir als clients un servei totalment personalitzat els fa assolir amb més facilitat els seus objectius”, detalla la jove de 24 anys.

Aquests poden ser una millora de la composició corporal, un augment del rendiment esportiu, la reducció de les probabilitats de patir una lesió o recuperar-se d’una lesió amb més rapidesa. “La pandèmia ha fet veure a la gent que cal cuidar-se i això ha anat bé al sector, malgrat tot. Jo tenia por i vaig començar amb poc material però quan he vist la resposta he anat ampliant-lo”, continua Formatgé, que a la llarga i quan tingui plaça espera poder compaginar aquest negoci amb la feina de professora de Secundària després d’haver cursat el Màster de Formació del Professorat en l’especialitat d’educació física. “Vull formar joves i inculcar-los la importància de l’esport, però aquesta faceta d’ajudar la gent que es trobi millor també m’agrada molt”, confessa. El nou centre s’ubica a la carretera Camprodon, número 24.

Malgrat la crisi econòmica i les fortes restriccions al sector per frenar els contagis de Covid-19 s’han posat en marxa nous gimnasos. És el cas del centre d’entrenament professional Mir Trainer que va aixecar la persiana per

primera vegada a mitjan febrer impulsat per Mireia Formatgé, graduada en Ciències de l’Activitat Física i l’Esport. Aquest espai ofereix entrenaments individualitzats, funcionals, readaptació, estiraments i

La Serra Cavallera arrenca el vol

Des de fa uns anys, aficionats al parapent d'arreu aprofiten l'orografia de Sant Joan de les Abadesses per pujar les muntanyes de la Serra Cavallera a peu i descendir volant fins al municipi. La modalitat que practiquen s'anomena "Hike & Fly", que es tradueix literalment per "Camina i vola". I és que a diferència del que passa als municipis catalans amb més aflluència de pilots, com Àger o Berga, a Sant Joan de les Abadesses no es pot arrencar el vol des del mateix punt on es deixa el cotxe i s'ha de caminar un tros abans no s'arriba a la zona de l'enlairament.

Amb l'auge d'afició, Xavier Sanfulgencio, Fredi Tuset i David Benito acaben de constituir al poble el club Vol Lliure Cavallera, el primer del Ripollès. Tots tres es van conèixer a Sant Joan després d'haver fet una

aposta similar: deixar la ciutat per viure a prop de les muntanyes i poder gaudir sovint d'aquest esport.

La iniciativa de muntar l'entitat es va començar a gestar el 2019, quan la Generalitat de Catalunya va autoritzar per primera vegada la pràctica de parapent des de quatre punts estratègics de la Serra Cavallera (un al cim del Puig Estela i els altres tres a prop d'Ogassa) gràcies als tràmits d'aquests aficionats. "Com que és zona protegida, necessitàvem el permís per poder fer els enlairaments des d'aquí", explica Sanfulgencio, president del nou club.

El punt més alt des del que es pot saltar és el del Puig Estela, a 2.013 metres. Els pilots s'hi enfilen amb un equip mínim: parapent, arnés -que fa de seient-, casc i paracaigudes

d'emergència. També acostumen a portar ràdio de comunicació, GPS i variòmetre. "Cada cop els equips pesen menys i és més fàcil practicar aquesta modalitat", diu Sanfulgencio.

La zona habilitada per l'aterratge, ubicada al costat de l'alberg, és un camp amb mànegues de vent per saber d'on ve l'aire. "Igual que els avions, necessitem que el vent bufi de cara per aterrar", diu el president. Tot i aquests suports de color taronja, Sanfulgencio reconeix que hi ha un element al poble que els és més útil per fer de guia: "L'estelada ens ajuda molt en l'aterratge". I és que les seves considerables dimensions fan que sigui visible de lluny.

Des que es va habilitar l'àrea de vol, l'helicòpter ha hagut de fer un parell de rescats. "No és una zona fàcil per principiants perquè és molt tècnica", explica l'aficionat. I diu que per això no esperen que mai hi hagi un excés d'esportistes. Ni a la muntanya ni al club, que ja compta amb el suport d'una vintena de socis. "S'ha apuntat gent de diferents indrets de Catalunya". A la comarca calculen que hi ha una desena d'aficionats.

Amb tot, el parapent comença a aposentarse a Sant Joan de les Abadesses amb una zona habilitada pel vol i un club. El que queda pendent als aficionats és la trobada de parapents que tenien programada per la primavera passada. Els aficionats s'havien de reunir el 26 d'abril de 2020 per fer un vol conjunt. "Hi havia cinquanta places disponibles per saltar junts des del Puig Estela", explica Sanfulgencio. L'espectacle visual anava acompanyat d'una presentació sobre aquest esport per donar-lo a conèixer al poble i d'un dinar. Amb l'arribada de la pandèmia, es va haver de suspendre i ara la proposta es manté aturada fins que es pugui fer més endavant.

Aquestes són algunes de les imatges espectaculars que ofereix sobrevolar el nostre entorn

Taga2040 EVO

Malgrat les restriccions, la cursa va superar el centenar de participants

La cursa del Taga és un esdeveniment molt esperat per tots els santjoanins i santjoanines que gaudeixen de l'esport de muntanya i per aquells a qui els agrada col·laborar amb els esdeveniments que es fan al poble. Lluny del que ens esperàvem l'any passat, quan vam decidir agafar el relleu a l'antiga junta i de la mateixa manera que la majoria d'actes i esdeveniments socials, l'última edició va convertir-se en tot un repte a causa de les restriccions implementades per frenar la pandèmia de la Covid-19.

A principis de març, quan el país es va confinar per primera vegada, res feia pensar que la cursa tal com l'havíem viscut sempre s'hauria de suspendre. A mesura que avançava el 2020, i s'apropava la data, es va anar fent evident que s'hauria de replantejar l'esdeveniment. Tot i la situació, l'organització es veia capaç d'aplicar les mesures de seguretat, mantenint certs aspectes de la cursa tradicional. A dues setmanes vista de la cursa i per culpa d'un abrupte rebrot de casos al municipi, tot va canviar.

Des de la junta ens vam veure obligats a deixar córrer la segona alternativa i fer un canvi de format de 180 graus. Amb aquest escenari i pensant en que havíem de muntar un esdeveniment totalment lliure de Covid on el risc de contagi es reduís

al mínim, vam decidir organitzar una cursa 100% virtual, gratuïta i en la que es podria participar tantes vegades com es volgués durant un període de deu dies. D'aquesta forma, va néixer la Taga2040 Covid Edition.

Per poder participar-hi, els corredors s'havien de descarregar l'aplicació per a mòbils STRAVA, iniciar l'enregistrament d'una activitat en el punt d'inici assenyalat per un cartell i resseguir tot el recorregut, de 15 km i 900 metres de desnivell positiu, marcat amb cintes vermelles fins al cartell de finalització. Un cop fet això, l'aplicació recopilava automàticament tota la gent que havia passat per aquell recorregut i generava un rànquing a partir dels temps enregistrats.

El fet de poder competir durant deu dies va permetre que alguns corredors volguessin repetir-la diverses vegades per tal d'intentar superar el millor temps o la seva marca anterior. També s'oferia l'opció de fer-la caminant, sense registrar el temps a l'aplicació. En qualsevol dels casos, des de l'organització s'agraïa que tothom ens etiquetés a Instagram per poder fer un recompte més acurat dels participants totals.

Tot i perdre l'essència de la cursa del Taga habitual, la valoració que se'n va fer des de la junta és positiva. Es va aconseguir obrir la cursa a molta

gent del poble que abans potser no hi havia participat i va agradar molt. Gairebé tots els comentaris que es van rebre van ser positius i d'agraïment per haver aconseguit tirar endavant un esdeveniment com aquest.

Organitzar la cursa virtual també va resultar més complex del que esperàvem. No tothom està acostumat a utilitzar les aplicacions d'entrenaments i no va ser fàcil aconseguir que tots els participants registressin la seva participació. Tot i aquestes dificultats, la cursa va finalitzar amb més de cent persones que van aconseguir completar el recorregut marcat. Els santjoanins David Rovira i Anna Capdevila van ser els guanyadors de l'edició amb uns temps d'1:10:51 i 1:43:04, respectivament.

Des de la junta treballem per fer possible l'edició del 2021, mentre esperem que la pandèmia no obligui a tornar a adaptar la cursa i la situació sanitària permeti recuperar el model tradicional. Recomanem a tothom que pugui estar interessat en les nostres propostes, que ens segueixi a les xarxes socials a @taga2040. Ben aviat començarem a anunciar totes les novetats de la 22a edició

Ens agradaria tancar aquest escrit agraint altra vegada a tots aquells espònsors, col·laboradors, voluntaris i membres de l'anterior junta que, de forma desinteressada, ens van oferir la seva ajuda i es van mostrar disposats a col·laborar en tot el que fos necessari en aquesta particular edició. Moltes gràcies!

Coliving i teletreball

La pandèmia afavoreix noves formes de viure i treballar

Conviure a La Folcrà

L'Elena d'Arana i en Joan Massó són una parella de barcelonins que vivien a Camprodon i que acaben d'engegar FEM, un projecte de coliving al Mas La Folcrà. El coliving és un nou model d'habitatge que consisteix a compartir l'espai on vius amb hostes que van arribant. "No és un hotel, és com compartir pis. Aquí tothom ha de cuinar, netejar i fer les tasques de convivència que pertoquin", explica la parella. I és que la idea és que la gent que busca tranquil·litat i estar un temps vivint en un entorn natural, pugui llogar una habitació a la masia i compartir tots els espais amb la parella. Inclús, si cal, preparar els àpats junts i compartir-los.

Com que la masia és molt gran, la comparteixen amb els masovers que hi havia fins al moment i amb, evidentment, la gent que va arribant per participar en

Joan Massó, a la Folcrà

aquesta proposta. De fet, hi ha dos habitatges i la parella n'està ocupant un que fins ara estava deshabitat. La casa dels nous inquilins té cinc dormitoris. Un és el propi i de les quatre habitacions restants en tenen dues de compartides amb lliteres i dues més de dobles. "La majoria d'hostes són persones que venen soles", expliquen, basant-se en l'experiència que han tingut fins al moment. Per capacitat i distribució, poden tenir entre sis i deu persones alhora. "Això ens agrada perquè és un projecte de vida, hi creiem i volem estar-hi a gust. No voldríem que hi hagués massa gent".

En aquesta línia, el coliving no està obert a tothom perquè expliquen que els agrada seleccionar perfils concrets amb els quals creguin que poden estar-hi a gust. "Com que viurem junts un temps, es tracta de mirar de tenir una bona sintonia amb els hostes". Les estades mínimes són d'un mes i poden allargar-se un màxim de tres mesos. "És bo que hi hagi rotació". Expliquen que el perfil que han tingut fins al moment és de gent que es vol treure unes oposicions o simplement vol anar-se a relaxar en un entorn natural com el que ofereix la casa. I de fet, aquest entorn natural és el que reivindica la parella: "Quan arriba algú sempre els diem que aquí les vaques són el primer", expliquen. "Elles hi eren abans".

Treballar al Palau Robert des de Sant Joan

Un altre perfil que ha decidit traslladar-

se al poble és el de tots aquells santjoanins i nouvinguts que han deixat les ciutats gràcies a la possibilitat de treballar a distància. L'Anna Suriñach Massós n'és un exemple. La santjoanina és Tècnica de Difusió de la Generalitat i treballava presencialment al Palau Robert de Barcelona, la ciutat on vivia des de fa anys.

El maig del 2020, després d'haver passat tot el confinament dins d'un pis compartit a la capital catalana, va tornar a casa. "Vaig mantenir el pis fins al mes d'agost perquè no sabia com anirien les coses i després vaig decidir deixar-lo definitivament", explica. "Si he d'escollir, m'agrada més treballar a l'oficina, però posant-ho en una balança prefereixo viure a Sant Joan i fer teletreball", confessa. Ara baixa un cop per setmana a Barcelona per treballar in situ i la resta ho fa des de casa. No sap si tornarà a marxar del poble quan la situació sanitària millori, però per ara aquesta és l'aposta que ha fet Suriñach.

Anna Suriñach

Segons les dades publicades per l'Idescat, Sant Joan hauria perdut vuit habitants quedant-se amb un total de 3.224. Tot i aquestes dades, el cert és que, amb la pandèmia, hi ha hagut molts empadronaments al municipi que no es veuran reflectits a l'estadística fins a l'informe del 2021. Alguns d'aquests nouvinguts són gent que ha tornat al poble, segones residències que han decidit instal·lar-se aquí o persones com la família Garcia Rey Rajoy d'aquest número que han apostat per fer un canvi de vida. Fent una consulta al padró actual, aquest mes d'abril, la nostra vila té 53 persones més que les 3.224 que registra l'Idescat a data 1 de gener de 2020. També és cert que són dades que podrien tornar a baixar si s'aconsegueix controlar el virus.

“Quan es parla de la possible mort d'un fill, estem entrant en uns nivells d'exigència emocional molt bèsties”

Àlex Bosch, periodista i autor de *Prematur, 82 dies entre la foscor i l'esperança*

Foto: Laia Ortega

Malgrat que jo hagi tingut un patiment molt gran, el meu no fa més petit el d'un altre pare. Ens costa molt ser empàtics amb el dolor aliè i estem acostumats al “i jo més”.

Durant les primeres setmanes, el dubte era si viuria o no.

És el gran dubte i la gran por. El llibre està basat en això. Els metges, òbviament, tenen la seva manera de fer -i és la que han de tenir-, de no donar-te esperances. Tu vols alguna cosa on agafar-te i ells no te'n donen cap. Les dues primeres setmanes són extraordinàriament delicades. Han sortit de la panxa i s'han saltat un període d'evolució dins de la panxa. En un sistema digestiu completament immadur que encara s'hauria d'alimentar del cordó umbilical i hi posem llet. Els pulmons s'acaben de desplegar, però ja els fem respirar, els ronyons no estan preparats i els farem orinar. Hi ha moltes coses que poden anar malament, i aquesta és la por. Respirar, nosaltres no ho vam fer fins a l'últim dia. I encara llavors te'n vas a casa amb les mateixes pors o més que quan t'emportes un nen nascut a terme. Fins a l'últim dia no n'estàs del tot convençut. Fins que surts per la porta no estàs tranquil, tot i que els últims dies sí que ja són diferents.

El naixement d'un fill és un fet esperat amb il·lusió i la majoria de vegades no esperem que ho faci de forma prematura. Quan això passa, les famílies han d'afrontar una sèrie de situacions i fer front a sentiments inesperats per als quals no s'està preparat. El periodista santjoaní Àlex Bosch va passar per aquest tràngol fa prop de vuit anys, i ara he volgut compartir aquella experiència a través del llibre *Prematur. 82 dies entre la foscor i l'esperança* (2020, Angle Editorial).

En Roger va néixer a les 26 setmanes d'embaràs i va pesar 640 grams. Quant de temps vàreu estar a l'hospital? Hi vam estar 82 dies. És matisable perquè aquest temps és el que hi vam estar des del naixement d'en Roger, però a nosaltres les coses ja varen començar a anar malament dues setmanes abans. Durant aquest temps l'hospital era una extensió de casa, amb les angoixes que comporta, amb

les dificultats de gestió de la nostra vida emocional i personal. La nostra filla gran tenia cinc anys i havies de fer que l'impacte sobre la seva vida no fos molt important i que les seves tardes fossin més o menys igual que sempre. Va ser bastant dur. Fins a l'últim mes o vint dies, per mi va ser la pitjor fase de la meua vida.

Em sento estrany i com una mica culpable dient-ho, però puc entendre-ho sense haver-hi passat perquè, fins i tot quan en general tot va bé, quan ets pare, qualsevol ximpleria et pot fer patir molt

És legítim. Al llibre en parlo. Qualsevol pare que li diguis que el seu fill ha d'estar en una incubadora i que li han de fer un tractament tan senzill i poc invasiu com una icterícia, que en el fons és posar el nen sota una llum blava, és un daltabaix perquè et trenca un esquema que tu ja has previst. Qualsevol dolor o patiment que sentis pel teu fill és legítim, sigui petit o gran.

L'editorial anticipa a la coberta que hi ha un final feliç per la por que la gent pensés el contrari i no el volgués llegir. Hauries set capaç d'escriure'l, si el final no hagués acabat bé?

No en tinc ni idea. La veritat és que no

Àlex Bosch

Prematur

82 DIES ENTRE LA FOSCOR I L'ESPERANÇA

m'ho he plantejat. Em sembla una bona pregunta... Hauria estat més difícil escriure'l. Ja és un llibre prou dur perquè... (fa una pausa). És que no vull ni imaginar-m'ho, Joan. Em costa molt pensar-ho. No he fet aquesta reflexió, però em sembla molt encertat, perquè quan parlem del llibre i fem entrevistes, sovint s'obvia la paraula mort i és la que realment plana sobre tot el llibre. Ens fa por abordar la mort i quan es parla de la possible mort d'un fill, estem entrant en uns nivells d'exigència emocional molt bèsties.

Hi ha un moment al llibre en què fas aquesta reflexió: "Ara encara no ho saps, però en un futur intentaràs no explicar el naixement d'en Roger". N'has escrit un llibre...

(riu) Puc explicar-ho, eh? En el nostre dia a dia en Roger és un nen normal, un més. La demostració més clara i que he estat coherent, és que el grup de pares de companys d'en Roger s'han assabentat que va ser prematur arran de la publicació d'aquest llibre. La majoria de vegades no en parlem ni ho expliquem, perquè no és necessari. No ho amagues, però no ho expliquem si no ve a compte. Al final t'adones que escriure el llibre pot ajudar a algú. És un regal que m'he fet a mi, que he fet a en Roger, a la mare d'en Roger, a la seva germana. He rebut missatges de gent que ha passat per això i l'ha llegit, i he sabut que s'han sentit identificats. M'han vingut a dir que han fet les paus amb el que sentien llavors i, per a mi, ja paga la pena aquesta exposició pública.

Has estat molt generós explicant tots els pensaments negatius que et passaven pel cap.

Accepto molt bé això, en el sentit que penso que el llibre, tot i que parla d'en Roger, realment parla de les pors d'una persona que s'enfronta a un món que ell desconeix i que no sabia que li podia passar. El llibre t'acompanya en un món que és nou per la persona que ho explica, però també per a qui ho llegeix. És d'un impacte emocional tan fort, que és fàcil identificar-te amb alguns dels pensaments. Parla de sentiments, no és un llibre tècnic ni d'autoajuda. Exposa el que li va passar a una persona, en un cas concret. És un llibre que no jutja i que és molt honest.

No t'ha costat ser tan transparent?

El nivell d'exposició és el que jo he decidit. Més de la meitat del llibre està escrit sabent que el publicarien. El que

hi passa i el que no hi passa està decidit. No és 100% real, perquè m'he reservat una part de juguesca. En Roger té vuit anys i està perfecte de salut, i tenia la fase del dol superada com per poder aplicar a tot això, una sèrie d'eines literàries. Em venia de gust. Està pensat com una novel·la i això és el que també fa que funcioni. Hi ha un 10% del llibre que és literatura pura: algun personatge que no ha existit i coses que no varen passar exactament per aquest ordre, però en un 90% del llibre, sí.

De fet, et refereixes a tu com a un personatge.

L'editorial, amb bon criteri, ho publica com a no-ficció, però jo ho vaig pensar com a una novel·la. Es pot i s'ha de llegir com una novel·la. Molta gent que ha llegit el llibre i que ens coneix em demana perquè he amagat els noms. De tots els personatges o persones que hi surten, només n'hi ha 5 o 6 que conserven el nom real. Un és el d'en Roger; un altre, el del meu tiet Josep Dalmau; els de dos amics de Puigcerdà... Per què? Perquè no tot el que els hi passa als altres és 100% real. Volia ser just. També hi ha moments que tinc una conversa amb una infermera, d'una cosa molt dura, i realment va existir, potser més fragmentada, però volia protegir el personal sanitari. Ens va fer un regal amb aquella conversa i ho havia de respectar. El que m'interessava era explicar els sentiments, la por.

Va coincidir la mort del teu tiet Josep amb el naixement del teu fill. En aquest moment de tants dolors superposats i de patiment, ha quedat enrere o t'ha canviat d'alguna forma?

Jo ho defineixo com que tinc una síndrome d'Estocolm amb allò que vaig passar. Durant un temps a mi em costava passar per davant de l'Hospital de la Maternitat, perquè recordava aquell moment tan dur. Ara no. Fins i tot alguna vegada amb el Roger, ara que el començo a portar amb moto, hem passat per davant, hem parat i li he dit: "Tu vas néixer aquí. Gràcies a això, tu estàs aquí". Un cop superat, fas les paus amb allò tan dolent que et va passar i penses que al cap i a la fi, allò tan greu, s'ha convertit en un nen de vuit anys, que parla amb tu i et té completament enamorat.

Quan li deixaràs llegir a ell?

El meu pare i la meua mare l'han llegit i els ha impactat. Malgrat que estaven

molt a prop, no estàs dins del cap de la persona que estàs passant. Els ha impactat prou per a arribar a dir "ostres, potser no vam estar prou al costat teu". Per a mi és absurd perquè no els vaig sentir lluny. Ara ens debatíem sobre si la meua filla gran, que ara en té 13, l'havia de llegir o no. En Roger està clar que no. El va veure i es va queixar del fet que no tingués dibuixos. Però la seva germana sí que ja té edat de poder-lo llegir. De fet, la mare té el seu llibre, en Roger té el seu llibre, i la germana té el seu llibre. N'he reservat un a cadascun perquè sigui el seu llibre i decideixin quan i com el volen llegir. La Laia em consta que sí que ha intentat llegir-lo a estones i, clar, és una cosa que no recorda molt perquè només tenia cinc anys. No recorda aquest drama, tot i que havia vingut a veure el seu germà des del passadís de l'hospital. Ella recorda el naixement d'una manera molt estranya perquè no hi va haver part, ni festa, però no té un mal record, i això em sembla que és un èxit que ens podem apuntar els pares.

Ara tindrà una visió diferent de com vam afrontar aquell moment i la importància que li donàvem al fet que ella estigués bé. L'haviem de protegir de la possible mort del seu germà i això era un pensament molt bèstia. Sabies que si passava, no només tindries tu el cop, sinó que li hauries d'exposar a ella, i ella ja havia tocat una panxa de sis mesos. En parlàvem i l'esperàvem, però en aquell moment, al seu voltant es va fer el silenci. Li ha d'arribar la importància que ella va tenir en aquesta història.

Tens intenció de presentar-lo a Sant Joan quan la situació sanitària millori, oi?

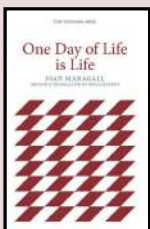
Malgrat que tens la resposta d'amics que t'envien missatges explicant que l'han llegit, tinc ganes de poder pujar a Sant Joan perquè fa molt temps que no ho faig, i també per fer aquest regal a la meua gent. La presentació és com una celebració d'aniversari. No és una cosa que facis per tenir més vendes o promoció, sinó per compartir una cosa que és important per a tu amb la gent que t'estimes i sents pròxima. Malgrat que no sóc nascut a Sant Joan, sempre m'he sentit de Sant Joan. Quan em presenten pels llocs com "el santjoaní" sento una mena d'orgull amagat, perquè el DNI no ho posa, però jo me n'hi sento. I quan algú de Sant Joan et diu santjoaní, és que una mica, ho ets.

Anna Teixidor
**Sense por de morir.
Els silencis del 17-A**

Ed. Pòrtic, 2020
440 pp.

Anna Teixidor, periodista de TV3, s'ha especialitzat en el terrorisme islàmic i ha treballat molt a fons els atemptats del 17 d'agost i la cèl·lula terrorista de Ripoll, amb un estudi detallat de l'ingent sumari judicial i moltes entrevistes sobre el terreny, fins i tot a Bèlgica. Tot aquest minuciós treball d'investigació l'ha portat escriure aquest llibre, amb el qual va avançar moltes de les informacions que han anat sortint al judici que s'ha desenvolupat a l'Audiència Nacional. La proximitat del lloc on es van gestar els atacs on vivien els terroristes va frapar tota la comarca, i en el llibre trobem moltes informacions que ens sobten perquè es refereixen a llocs i persones conegudes. Les informacions concretes de la nostra vila són poques, però no deixa de sorprendre'ns, per exemple, que es creés un grup de WhatsApp entre els implicats en una costellada que van celebrar a la muntanya de Sant Antoni. Traspasa pensar que aquesta gent estigués tan a prop maquinant un atemptat d'aquesta magnitud i ningú hagués sospitat de les seves intencions.

Joan Maragall
(trad. Ronald Puppo)
One Day of Life is Life

Fum d'Estampa Press
Ltd. London, 2020
320 pàgines.

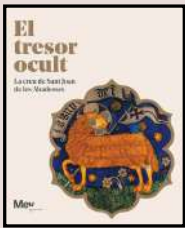
El professor de la Universitat de Vic Ronald Puppo, un nord-americà que fa molts anys que viu al nostre país, ja s'havia atrevit a traduir el Canigó de Verdaguer a l'anglès. Ara presenta aquesta selecció de poesies de Maragall –pertanyents a cinc llibres diferents–, junt amb alguns articles periodístics. També ha afegit un estudi preliminar que emmarca la seva figura per tal de donar a conèixer Maragall i la seva obra a un públic per al qual majoritàriament són desconeguts. Pel que fa als poemes "santjoanins", destaca la traducció de La vaca cega, poema traduït justificadament com "The Cow Gone Blind" i no "The Blind Cow". En aquesta poesia també pot sobtar la traducció del fragment "i en l'altre se li ha posat un tel" com a "and a gluey film has claimed her sight in the other". Hom podria considerar "gluey film" com poc poètic, però el traductor ha explicat que va prendre la idea de la novel·la Breakfast at Tiffany's, en la qual Truman Capote defineix el gat amb un tel al ull, com a "gluey blind", és a dir, com si tingués cola a l'ull. El llibre també conté traduccions de fragments de cadascuna de les tres parts del poema del comte Arnau.

Salvador Vergés
El secret de les campanes

Monogràfic de Festa Major
Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses, 2020
36 pp.

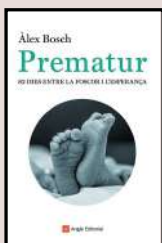
D'aquesta Festa major de 2020, finalment no celebrada, tindrem si més no el consol que no s'ha trencat la tradició de publicar el monogràfic anual, esperat i col·leccionat per molts santjoanins. El d'aquesta edició ha anat a cura de Salvador Vergés, que en els darrers anys ha materialitzat la seva vocació literària amb l'edició de diversos llibres d'èxit, com ara *La veu de la viola* o la darrera, *La llanterna de Montmartre*. Per a aquest monogràfic, Vergés opta pel relat, una opció ja utilitzada anteriorment per altres dels autors. Utilitza l'excusa de la conversa entre un avi i la seva neta, que ha de fer el seu treball de recerca sobre com es vivia la Festa Major a Sant Joan fa unes dècades. D'aquesta manera, l'autor s'esplaia en els seus records i anem coneixent petites i tendres històries, com la de la família que portava cada any els "caballitos". Llegint el que ha escrit Vergés sobre els seus records, podem percebre com de diferent és ara la Festa Major, però també com n'és d'igual: la festa perdura en molts detalls, però, com un ésser viu, també ha anat canviant, adaptant alguns actes i incorporant-ne de nous, sense perdre la seva essència. La neta se sorprèn de moltes coses, però acaba agafant el relleu, comproment-se a pujar al campanar i a escriure el nom del seu estimat al costat del de la pabordessa del seu avi.

Diversos autors
El tresor ocult. La creu de Sant Joan de les Abadesses

Museu Episcopal de Vic, 2020
142 pp.

L'any 2017 el Museu Episcopal de Vic es va decidir a restaurar la creu que té exposada, procedent del Monestir de Sant Joan i que va ingressar al museu juntament amb altres peces del cenobi, després de que fossin cedides per a ser exposades a l'Exposició Universal de Barcelona de 1888. En el seu interior van aparèixer dos pergamins i unes relíquies. De tot això, el museu en va organitzar una exposició temporal. Ara ha editat aquest llibre, que és un recull d'estudis de diversos autors que l'analitzen des de diferents punts de vista: antecedents tipològics i formals, paral·lels, estil, anàlisi de materials, relíquies, funcionalitat litúrgica... La premsa ha interpretat que amb aquest llibre es dona a conèixer en primícia l'any en què va ser encarregada i el nom de l'orfebre, quan aquesta dada ja la va proporcionar l'arxiver santjoaní Joan Ferrer l'any 2018 en un article, fruit de les seves recerques a l'Arxiu del Monestir. Esperem que algun dia la creu pugui ser restituïda al seu lloc d'origen, d'on no hauria d'haver sortit.

Àlex Bosch
Prematur. 82 dies entre la foscor i l'esperança

Angle editorial, 2020
204 pp.

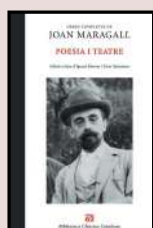
El santjoaní Àlex Bosch acaba de publicar aquest segon llibre, molt diferent d'aquell de contes amb el qual va debutar un llunyà 2002. Diem santjoaní perquè ell, malgrat no haver nascut a Sant Joan, afirma orgullosament sentir-se'n, com a poble de la seva família. Es tracta d'un llibre molt personal, escrit amb el cor a la mà, en el qual explica tot el procés de naixement del seu fill Roger, prematur nascut a les 26 setmanes i pesant només 640 grams. No és estrany que l'autor hagi deixat passar vuit anys des de llavors, per poder pair tota l'experiència de patiment i de dolor d'aquells dies. El llibre traspua amb total sinceritat i transparència tots els sentiments a flor de pell viscuts aquelles setmanes d'incertesa, en què cada dia, cada gram guanyat era una petita victòria. La seva lectura atrapa i emociona des de les primeres pàgines, en què l'escriptura gairebé mecànica, de frases curtíssimes, reflecteix el desconcert i el patiment del moment, més alleujat per al lector pel fet de saber que el final fou feliç. En molts moments emocionant, és de lectura totalment recomanable.

Ismael López Dobarganes
Animales como tú

Duomo Editorial, 2020
256pp

Es tracta de la història del Santuari Gaia a través de les experiències d'un dels seus cofundadors i també la biografia d'alguns animals emblemàtics que han acollit. L'Ismael i el Coque van tenir la seva primera seu, molt precària, a Ogassa. Més tard varen mudar-se a Camprodon, on continuen cuidant els animals que els arriben –ja n'hi han passat uns 1.500- i que, si no fos per ells, serien sacrificats. En els llocs on han estat hi ha hagut de tot: comprensió però també polèmica, com algunes amenaces i enfrontaments amb els caçadors.

Joan Maragall
Obres Completes I. Poesia i teatre.

Edicions 62, 2020
587 pàgines

Hi ha hagut diverses edicions de les Obres Completes de Joan Maragall, però ara fa més de 50 anys de la darrera, la de l'Editorial Selecta. Evidentment, totes ja estaven exhaurides i només es podien trobar en llibreries de vell. Finalment tindrem una nova edició, ara a cura d'Ignasi Moreta i Lluís Quintana. El pla és que apareguin 5 volums, dedicats a tota l'obra: poesia, teatre, prosa i articles. Ara ha sortit al mercat el primer, dedicat a la poesia i teatre. Es tracta d'una edició crítica, però que intenta que sigui llegible a tots nivells, deixant les notes i tot l'apartat crític per al final del volum. Una obra imprescindible que ara torna a estar a l'abast de tothom.

Joan Ferrer i Godoy

«El Cançoner trobadoresc de Sant Joan de les Abadesses: estat de la qüestió, història arxivística i context de producció», a Mot so razo, 18, 2019

Ajuntament de Castelló d'Empúries i Universitat de Girona, 2021
25pp.

En aquest apartat ens solem cenyir en les publicacions de llibres que fan referència a Sant Joan de les Abadesses, però fem una excepció amb aquest article publicat a la revista "Mots so Razo" per la seva importància. L'autor centra la seva recerca en el conegut com el "Cançoner trobadoresc de Sant Joan de les Abadesses", les composicions del qual han esdevingut les úniques que es conserven a l'Estat espanyol amb el text de la cançó i la notació musical corresponent. Es tracta d'un document molt estudiat des del punt de vista musicològic i literari per especialistes de diversos països. Ferrer, en canvi, centra la seva recerca en uns aspectes que encara no havien estat estudiats a fons: entre altres, com fou la descoberta d'aquest manuscrit per part de mn. Josep Masdeu a l'Arxiu del Monestir i com aquest va acabar a la Biblioteca de Catalunya de forma certament irregular, tot salvant l'honorabilitat de l'arxiver santjoaní. D'altra banda, estudia fons els fragments actes de processos de Cort Jurisdiccional que es contenen el manuscrit, ratificant que la seva producció es remuntaria a la segona meitat del s.XIII.

Sant Joan a la música

Joan Garcia

Días de carretera, Jordi Blanch (autoeditat, 2020)

Després d'haver-se dedicat més de vint anys al món de la música en diverses orquestres i grups de versions, el cantant santjoaní Jordi Blanch va treure a l'octubre el seu primer disc, enregistrat a Music Lan Estudios. Blanch conté onze cançons de rock i hard-rock, algunes de les lletres fan crítica social i d'altres són més sentimentals. El disc, que es va gestar durant quatre anys i mig i es va gravar a casa, compta amb la col·laboració de cinc guitarristes, tres baixistes, un bateria i un teclista, amics del cantant. Aprofitant la sortida del disc, també ha obert un compte a Instagram del seu projecte musical. El podeu seguir a @blanch_oficial i podeu escoltar la seva música a les principals plataformes musicals com Spotify.

disCOVERing Robert Johnson, The Rusties Blues Band (Quimerarecords, 2021)

"disCOVERing Robert Johnson" és el nom del nou treball que The Rusties Blues Band acaben de treure del forn. Es tracta d'una formació de la Garrotxa, en la que hi canta i també hi toca la guitarra i l'harmònica -entre d'altres-, l'arquitecte municipal de la nostra vila Miquel Grifell, membre també dels Randellaires. El disc inclou 11 temes del bluesman Robert Johnson, versionats, com expliquen al cartó del disc dissenyat per Ferran Caselles, "des del màxim respecte i humilitat". Es diu que Johnson va vendre l'ànima al diable, ja que després de desaparèixer durant més d'un any, va passar de ser un guitarrista mediocre a ser un dels músics més influents de la història del blues. L'única excepció del disc és un bonus track, Batecs, dedicat al baixista original del grup, Toni Gaspar, que va morir.

AGOST

La Fundació La Farga beca set estudiants de Sant Joan

El passat mes d'agost, en un acte telemàtic, La Fundació La Farga va atorgar les beques que es destinen a habitants de Les Masies de Voltregà i treballadors i treballadores i familiars de La Farga i, per tercer any, també a veïns i veïnes de Sant Joan de les Abadesses. En total han estat 21 joves els que han rebut una beca que totes juntes sumen un import de 32.869,57 €. A Sant Joan de les Abadesses han estat set els alumnes que gaudiran d'una ajuda per als seus estudis aquest any. En l'acte, que va comptar amb -entre d'altres- la presència d'Oriol Guixà, president de la Fundació La Farga, l'alcalde Ramon Roqué va manifestar que "Les beques de La Fundació La Farga són d'una importància vital pel territori, és una aposta clara pels joves, el seu futur i el territori. Nosaltres estem convençuts que un jove que se sent ben tractat des del seu punt d'origen sempre estarà més arrelat al territori i, per tant, el retorn d'aquest jove més gran".

L'Ajuntament tanca el gorg de Malatosca

Durant els últims caps de setmana de juliol i de principis d'agost, es va detectar un augment de visitants atrets per l'interès natural i paisatgístic del gorg de Malatosca que, segons el consistori, va fer impossible fer-ne una gestió directa i dur un control de les mesures de distanciament social i de l'ús de mascaretes per evitar contagis de Covid-19. Per aquest motiu i "per responsabilitat" l'Ajuntament va tancar l'accés i el bany de forma indefinida.

També s'havia detectat que moltes persones utilitzaven el cotxe per acostar-se el màxim possible a l'accés al gorg, que s'ha de fer a peu, utilitzant part de la via verda -per on no es pot circular amb vehicle- i aparcant en vorals de camins on no està autoritzat l'estacionament, dificultant la mobilitat del veïnat dels masos d'aquesta zona. L'Ajuntament també va tenir

coneixement d'empreses que oferien viatges organitzats des de Barcelona només per accedir al gorg, i s'hi va posar en contacte per comunicar-los la decisió i dissuadir-los. El gorg va estar tancat fins a finals de setembre.

Més de 500 espectadors varen assistir al 25è Festival del Comte Arnau

A l'estiu, les xifres de la situació sanitària derivada de la Covid-19 a Catalunya i a la nostra comarca varen ser prou positives per a celebrar el 25è aniversari del Festival del Comte Arnau, amb un aforament limitat i amb l'avantatge que es tracta de concerts que es fan a l'aire lliure. Sanjosex, The Suitcase Brothers i Andrea Motis varen aplegar més de 500 persones, en alguns casos omplint tot l'aforament permès per les mesures de seguretat, especialment el concert de la trompetista, saxofonista i cantant, que va fer el concert estant embarassada de set mesos, acompanyada d'un quintet format per Joan Chamorro, Esteve Pi, Josep Traver i Ignasi Terraza. La situació actual també va fer palès la importància dels festivals de petit format i la necessitat de diversificació i descentralització de les propostes culturals. Els tres últims dimecres i dijous d'agost es varen representar les visites teatralitzades pels carrers de la vila *Els Desitjos del Comte Arnau*. A diferència d'edicions anteriors, l'aforament es va limitar a cinquanta persones per representació.

SETEMBRE

La Festa Major suspesa pel rebrot de coronavirus al poble

L'Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses, conjuntament amb la comissió de festes i de manera consensuada amb la resta d'associacions que participen en l'organització de la Festa Major prevista de l'11 al 14 de setembre, van decidir no celebrar-la com a mesura de prevenció atesa la situació sanitària que es vivia a la vila. A causa de l'alt risc de contagis, el Departament de Salut i l'Ajuntament van decidir dur a terme un cribratge massiu al pavelló municipal d'esports entre el dilluns 7 i el dimarts 8 de setembre. Les persones implicades en la programació havien estat treballant durant mesos per adaptar i dissenyar totes les activitats adaptant-les a les mesures marcades pel PROCICAT. La previsió contemplava mesures i restriccions per minimitzar el risc de contagi de coronavirus, com reduir el nombre d'actes, limitar

els aforaments, així com establir la cita prèvia en totes les activitats a través d'un sistema informàtic.

La Festa del Grito se celebra en línia

La Festa del Grito, que es fa des del 2005 a la vila per commemorar la independència de Mèxic, no es va poder celebrar en el seu format habitual. L'Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses, el Consolat General de Mèxic a Barcelona i l'Associació MEXCAT van decidir organitzar un acte en línia que es va poder seguir a través dels canals de YouTube i Facebook de l'Ajuntament, i que encara avui es pot veure.

A l'acte hi van intervenir l'Ambaixadora de Mèxic a Espanya, la Sra. María Carmen Oñate Muñoz, la cònsol encarregada del Consolat de Mèxic a Barcelona, la Sra. María Teresa Rosas Jasso, el president de MEXCAT, César Cárdenas, i l'alcalde de la nostra vila, el Sr. Ramon Roqué. Durant la connexió, es va fer una breu conferència sobre l'obra i la vida de Salvador Moreno (1916-1999) a càrrec del contratenor Emmanuel Pool, que havia publicat una tesi doctoral sobre l'obra *Severino* de Moreno a principis del 2020. Part de la seva investigació la va fer a l'arxiu personal de l'artista que va cedir a Sant Joan i que es troba a l'Arxiu Històric Municipal de Sant Joan de les Abadesses. Pool, a més, es va fer càrrec de la restauració i va donar un llibret de 1904 fet i signat per Jaume Nunó a l'arxiu de la nostra vila. Aquest va ser un dels molts actes que es varen haver de fer en línia, com també el del missatge institucional de la Diada Nacional de Catalunya.

El cribratge massiu detecta només cinc positius entre les 1.360 persones que hi van participar

El cribratge massiu que es va fer al pavelló municipal d'esports de Sant Joan de les Abadesses, els dies 7 i 8 de setembre per detectar contagis de Covid-19, només va localitzar cinc casos positius del virus entre les 1.360 persones que van participar-hi de forma voluntària. L'objectiu del cribratge era detectar asimptomàtics i tallar les cadenes de transmissió. Prèviament, s'havien detectat cinc brots, sense relació uns amb els altres, amb 34 positius, un fet que va fer pujar l'índex de rebrot del municipi.

OCTUBRE

La cultura no s'atura amb el Cicle de Tardor del SAT

El SAT Teatre Centre de Sant Joan de les Abadesses va decidir apostar per la cultura i reprendre l'activitat tot i la situació sanitària "per militarisme cultural i santjoaní", segons un dels seus directors, Josep Garriga. Del cartell de tardor, amb tot, no es varen poder fer les actuacions de Joan Pera, programada per la Diada de Catalunya l'11 de setembre, i la d'Elena Gadel, prevista pel dissabte 7 de novembre, per la situació sanitària i les mesures que s'aplicaven en aquell moment. El Teatre Centre sí que es va poder omplir - amb l'aforament permès - amb *Des de l'enyor de l'exili* de les actrius Sílvia Bel i Rosa Renom, dissabte 10 d'octubre. També es va poder veure *Viatge per les cançons del cinema negre* de Marina Prades, Santi Ricart i Oriol Padrós, sota la direcció de Jordi Fité al Palau de l'Abadia el 22 de novembre. El cicle va tancar amb l'actuació de Lluís Gavaldà, que s'havia hagut d'ajornar anteriorment, el dia 12 de desembre al Teatre Centre.

S'entreguen els talonaris de la campanya "Reactivem Sant Joan"

L'Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses va impulsar la campanya "Reactivem Sant Joan" amb l'objectiu d'ajudar a aquelles persones i famílies que havien patit econòmicament a conseqüència de l'aturada de l'activitat durant el confinament. En concret, els requisits per rebre les ajudes eren haver quedat en una situació d'atur o en un ERTO o, en el cas dels autònoms, haver patit una disminució important d'ingressos a causa de la situació de pandèmia. Les persones beneficiàries van disposar d'un talonari valorat en 100€ per gastar a comerços adherits a la campanya de la Unió de Botiguers. La campanya també perseguia reactivar l'economia local, ja que els talonaris només podien ser bescanviats en activitats econòmiques locals. Aquesta campanya se sumava a altres mesures per a famílies amb dificultat i que no complien aquests requisits perquè ja estaven en una situació vulnerable abans de la pandèmia, ampliacions de terminis de pagaments i bonificacions pel que fa a taxes i impostos per a comerços i per a la ciutadania en general.

L'Ajuntament dona la fusta recollida de la llera del riu després del temporal Glòria

L'Ajuntament va posar a disposició dels veïns i veïnes un punt de recollida de llenya en una parcel·la buida al mig del carrer principal del polígon de Cal Gat. Aquesta llenya es podia agafar de forma gratuïta sense

notificar-ho ni fer cap sol·licitud al consistori. La idea era que tothom pogués gaudir-ne i fer-la servir per escalfar-se. La fusta, que va tallar l'empresa pública de la Generalitat Forestal Catalana, provenia dels arbres caiguts i les branques que van baixar riu avall després del temporal Glòria, que va afectar Catalunya entre els dies 20 i 23 de gener del 2020 i que es van retirar de la llera.

La Fundació Emma renova el menjador

Després de mesos amb les obres de reforma del menjador aturades a conseqüència de la pandèmia de coronavirus, a l'octubre la Fundació Emma va poder estrenar menjador. Les obres estaven previstes per a principis de 2020, però es varen haver d'aturar quan es va protegir la residència de l'entrada de persones externes. Les actuacions varen tenir un cost de 17.000 euros i varen consistir a repintar, canviar els mobles, les taules i les cadires, per aconseguir un espai més còmode, modern, pràctic i acollidor. Part del finançament de l'actuació -5.000 euros- provenien de l'Obra Social la Caixa. Gràcies a una altra ajuda del mateix import de la mateixa entitat, l'any 2020 també es varen poder canviar cinc llits per adaptar-los a les necessitats actuals dels usuaris.

NOVEMBRE

Una esllavissada talla un carril de l'N-260 a l'entrada de la nostra vila

L'episodi de pluges que va afectar a tot Catalunya el passat 6 i 7 de novembre va enfonsar la part més antiga del pont del torrent de Plansesaigües. L'esllavissada, al marge dret de la carretera just abans d'arribar el pont Nou en direcció a Camprodon, va obligar durant mesos a mantenir, en aquest punt de la carretera, només un carril de la circulació de vehicles. Tot i que un cop acabats els treballs de la primera fase (consistents en consolidar la carretera a través d'uns micropilotatges i la injecció de formigó en el talús) es va poder circular temporalment en els dos sentits de la circulació, aquests es veurien afectats de nou per l'inici de les obres de millora d'aquest encreuament, entre l'N-260 i la pujada de l'Estació al mes de març.

Sant Joan impulsa uns pressupostos participatius amb una partida de 40.000 euros

Per primera vegada, l'Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses va impulsar un procés de pressupostos participatius pels comptes de l'any 2021, que comptava amb una partida de 40.000 euros del capítol d'inversions. Totes les persones que vivien, treballaven o tenien algun vincle amb el municipi podien fer arribar propostes al consistori a través de la seva pàgina web o mitjançant la butlleta del tríptic que es va enviar a totes les llars i que es podien dipositar a les urnes habilitades a l'entrada de l'Ajuntament, al Centre Cívic i a l'Oficina de Turisme. Les propostes es van poder presentar fins al 29 de novembre i el procés va continuar aquest mes de març de 2021. En total es varen presentar 144 propostes, de les quals 79 van estar descartades (per exemple, si el seu cost supera els 40.000 € que s'hi destinen o no són competència municipal), 2 ja estaven previstes, i 62 varen ser acceptades. Entre aquestes 62 propostes acceptades n'hi havia algunes que es varen agrupar perquè havien estat presentades per més d'una persona. Finalment, de 42 idees que varen passar a la tercera fase, es va fer un taller obert a tothom en el qual es varen definir 11 propostes, que es votaran en la fase final, entre l'abril i el maig d'aquest any.

Casals Ventilació ven més de 3.000 unitats del purificador d'aire REINTAIR per tot el món

Amb l'inici de la pandèmia, Casals Ventilació va començar la fabricació i la comercialització del REINTAIR, una caixa de ventilació que incorpora un filtre HEPA-14 i permet purificar l'aire d'un espai de fins a 90 metres quadrats eliminant partícules com virus, males olors i millorant la qualitat de l'aire per les persones amb problemes respiratoris com l'asma, l'al·lèrgia al pol·len o els pèls dels animals. A principis de novembre, Casals havia venut més de 3.000 unitats del nou producte. El passat desembre, l'empresa va regalar un purificador a la Llar d'Infants el Molí Petit i a la Fundació Emma.

L'IE Mestre Andreu s'adhereix a un projecte per frenar l'assetjament escolar

L'Institut Escola Mestre Andreu va iniciar el programa #aquíprobullying amb el projecte "Vigilants guardians", que posa a l'abast dels centres escolars les formacions, estratègies i els recursos necessaris per elaborar un protocol de prevenció, detecció i intervenció davant de l'assetjament. L'alumnat s'ha format mirant vídeos per identificar casos d'assetjament i, fins i tot, de conductes que aparentment no semblen problemàtiques per aprendre a aturar-les. Un grup d'alumnes són els encarregats d'orientar les conductes inapropiades que detectin o que els siguin advertides per algun company o companya.

Càritas Sant Joan engega la campanya "Un Nadal per a tothom"

La pandèmia de la Covid-19 també va obligar a replantejar el funcionament de la recollida solidària de Nadal davant de la impossibilitat de recollir aliments posant contenidors a les botigues, com feien habitualment. Càritas Sant Joan va optar per instal·lar una urna al Museu del Monestir on fins al 25 de desembre es varen poder fer aportacions econòmiques. En total es van recollir 887 euros que es van destinar a les persones més necessitades.

L'alberg de Sant Joan serà gestionat per l'Agència Catalana de Joventut

A partir del 2021, l'Agència Catalana de Joventut de la Generalitat de Catalunya assumirà la gestió de l'Alberg de Joventut. L'objectiu de l'Ajuntament i l'Agència és aconseguir millorar les pernoctacions de l'alberg, sobretot amb públic escolar i juvenil entre setmana. Gràcies a la professionalització de XANASCAT en el sector, el consistori confia a posicionar l'Alberg Rural la Ruta del Ferro com un dels allotjaments d'aquesta tipologia amb més èxit del nostre país, aconseguint més ocupació i menys estacionalitat, omplint-lo també en períodes de menys turisme.

DESEMBRE

Campanya de Nadal de la Unió de Botiguers

El tradicional Mercat de Nadal, finalment es va poder celebrar, tot i que amb mesures excepcionals i només per a la gent de la vila, perquè durant els caps de setmana hi havia confinament municipal. Hi van participar una trentena de parades, tant locals com de fora. D'altra banda, aquella setmana es va publicar un vídeo de promoció del comerç local. Hi apareixen primers plans de productes i serveis que ofereix el

poble, acompanyat de les veus dels i les responsables, realçant el valor de fer compres de proximitat. A principis d'any també es va fer arribar un imant de nevera amb els telèfons dels associats de la UB a totes les cases.

El brot de coronavirus a la Fundació Emma es tanca amb deu persones mortes

El brot es va iniciar el 3 de desembre, quan una persona va presentar els primers símptomes. En total es varen veure afectades 34 persones ateses al centre d'un total de 53, i es varen haver de lamentar deu morts. El brot també va afectar 15 treballadors. El 13 de gener, un cop es va superar el brot, les persones que són ateses

al centre i l'equip professional de la Fundació Emma varen rebre la primera dosi de la vacuna. Un cop rebuda la segona dosi, el Govern va flexibilitzar les mesures que s'apliquen a les residències i les persones usuàries varen poder començar a sortir del centre.

Sense pessebre vivent, però recuperant el concurs de pessebres

El 2020 no es va poder celebrar el tradicional pessebre vivent de l'Associació de Famílies d'Alumnes de l'Institut Escola Mestre Andreu. En canvi, es va recuperar el concurs de pessebres, que s'havia deixat de fer l'any anterior, amb la participació de més d'una desena de famílies. Els treballs manuals es van exposar als aparadors dels comerços durant les festes de Nadal. D'altra banda, la Unió Excursionista va ajornar el pessebre que cada any fa un soci o sòcia i que es puja al cim del Taga, i en va entronitzar un de l'entitat.

Es restauren quatre llibres manuscrits de l'Arxiu Històric Municipal de Sant Joan de les Abadesses

Quatre llibres manuscrits de l'Arxiu Històric Municipal de Sant Joan de les Abadesses han estat restaurats per tal d'assegurar-ne la conservació i per fer-los aptes per a la

manipulació i consulta. Es tracta de quatre volums - dos llibres de "Veredas", un que fa referència al tribunal local i un altre que registra assentaments d'artigues - que contenen circulars, cartes, actes i tota mena de documentació relacionada amb el govern de la vila que, pel pas del temps i per la seva manipulació, necessitaven una intervenció de restauració. La documentació més antiga correspon a l'any 1761, i la més moderna, al 1904.

La Generalitat tanca perimetral el Ripollès

Arran de la situació epidemiològica de la Covid-19 a la Cerdanya i el Ripollès durant el desembre de 2020, el Govern va decidir tancar perimetralment les dues comarques a partir de la mitjanit del dimarts 22 de desembre de 2020 i fins al 6 de gener de 2021. Durant aquest període, només s'hi va permetre l'accés per motius laborals i es varen tancar totes les activitats econòmiques com la restauració, les instal·lacions esportives en espais tancats i també espais culturals, exceptuant museus, biblioteques i sales d'exposició. La mesura va tenir un impacte directe en l'economia del Ripollès, ja que per alguns negocis, les vacances de Nadal són tan importants com el període més turístic de l'estiu. Per aquest motiu, i per la pressió i les reivindicacions dels representants dels diferents sectors i les institucions comarcals, la Generalitat va resoldre donar una sèrie d'ajuts extraordinaris per valor de 4,3 milions per a la restauració, el comerç al detall, turisme i serveis assimilats, del Ripollès i Cerdanya. A mitjans de febrer, el departament d'Empresa va reforçar les ajudes amb 1,3 milions més per autònoms i empreses del Ripollès i Cerdanya.

GENER

Ses Majestats els Reis d'Orient van rebre els infants santjoanins a la plaça Major

A conseqüència de la situació sanitària i seguint les directrius del Govern, no es va celebrar la tradicional Cavalcada de Reis. El que sí que es va mantenir va ser l'audiència reial, que es va traslladar a la plaça Major, a l'aire lliure, i on l'accés a cada rei es feia des d'un carrer diferent per evitar aglomeracions. Les famílies també es va distribuir per les franges d'edat dels fills, començant pels infants més petits i acabant pels més grans. I per assistir-hi, calia inscripció prèvia. D'altra banda, i gràcies a la col·laboració del Grup Fotogràfic Abadesses, es va poder gravar l'arribada dels Reis d'Orient a la nostra vila i el discurs que va fer el rei Gaspar. A més, les famílies confinades, també varen rebre un vídeo personalitzat on els reis els saludaven.

La comissió de l'agermanament de Le Palais regala una col·lecció d'Astèrix a l'IE Mestre Andreu

El president francès de la comissió de l'agermanament entre Le Palais Sur-Vienne i Sant Joan de les Abadesses va fer arribar una col·lecció de 20 llibres d'*Astèrix, el gal* a l'Institut Escola Mestre Andreu. En la nota que va fer arribar explicava que els gals són "un emblema de la resistència, un esperit molt necessari durant

aquesta època", i va desitjar el millor per a l'alumnat, les seves famílies, l'equip docent i tota la població en general. L'alumnat va estar molt content de rebre aquests còmics que tindran a l'aula i que els recordarà els seus companys i companyes francesos.

Un tècnic de reactivació econòmica atindrà la ciutadania cada dilluns

Un dels tècnics de reactivació econòmica de l'Agència de Desenvolupament del Ripollès (ADR) oferirà els seus serveis cada dilluns des de l'Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses. D'una banda, farà tasques de suport a la ciutadania donant informació i ajuda en la tramitació d'ajuts i subvencions que provinguin del Govern d'Espanya, de la Generalitat de Catalunya, de la Diputació de Girona o del mateix Ajuntament. També oferirà assessorament i detectarà necessitats que puguin ser resoltes per les àrees de treball de l'ADR: agroalimentària, empresa, energia, inserció i turisme. D'altra banda, també donarà suport en les tasques que es deriven en funció de les necessitats pertinents de l'Ajuntament en aquestes mateixes àrees de treball i en la relació amb altres institucions públiques.

FEBRER

La rua de Carnestoltes adopta el format virtual

La Comissió de Festes de Sant Joan de les Abadesses, davant la impossibilitat de celebrar la festa de Carnestoltes com és costum, va decidir animar els veïns i veïnes i les famílies a disfressar-se i compartir-ho a través d'imatges i vídeos que van servir per crear una rua de Carnestoltes virtual. L'Associació de Famílies d'Alumnes, atenent que tampoc es podia fer el carnestoltes infantil, també es van sumar a la iniciativa, que comptava amb el suport de l'Ajuntament. Es varen sortejar quatre vals de cinquanta euros per gastar a comerços de la Unió de Botiguers entre els participants. El vídeo es pot visionar al canal de YouTube de l'Ajuntament.

Cicle d'Hivern-Primavera 2021

Tot i la situació sanitària actual, el SAT Teatre va decidir engegar el Cicle Hivern-Primavera 2021. La programació d'aquesta edició inclou tres espectacles. El primer, programat per dissabte 20 de febrer, comptava amb la presència de Joan Pera amb l'espectacle *Una tarda amb Joan Pera* al Teatre Centre. Malauradament, aquest acte es va haver de suspendre. El Mag Lari era la segona proposta del SAT, per diumenge 7 de març, amb l'espectacle *Una nit amb el Mag Lari*. Com a novetat, els tiquets per aquesta doble funció (a les 17 h i a les 20 h) només podien adquirir-se en línia a través del portal codetickets. El cicle finalitzarà el diumenge 18 d'abril al Palau de l'Abadia amb l'actuació "Elles" de Mariona Ribas, Marina Prades i Artashes Aslanyan.

L'Ajuntament instal·la una trentena d'espais per a necrològiques i recordatoris

L'Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses ha instal·lat prop de trenta punts per penjar recordatoris i necrològiques. Fins ara, aquestes informacions en paper es repartien per comerços, bars i restaurants. A partir d'ara, les esqueles sobre defuncions es podran consultar en aquests nous espais de referència per facilitar la notificació als

veïns i veïnes i per fer-ne més eficient la distribució. Els panells s'han repartit en punts estratègics i neuràlgics dels barris de la vila.

David Compte deixa de ser el vicari general

Josep Maria Riba, director del Museu Episcopal de Vic, és el nou vicari general, substituint a David Compte, rector de les parròquies de Sant Joan de les Abadesses i Ogassa. Compte, que havia ocupat aquest càrrec durant prop de dotze anys, es dedicarà exclusivament a les dues parròquies. El Bisbat, en la comunicació on va fer-ho públic, va agrair "tots els treballs que, amb discreció i silenci, el vicari general cessant ha fet en favor de l'Església i de l'Evangelí" i, especialment, amb l'impuls dels Plans Pastorals o el projecte Episcopus o el Sínode Diocesà.

Pas endavant per implantar el pagament per generació

Durant el mes de febrer s'ha començat a fer entrega de dos cubells per a la recollida del rebuig i de la matèria orgànica a tots els veïns, necessaris per implantar el pagament per generació. Es tracta d'un sistema que permetrà aplicar una taxa diferent a cada llar en funció de la quantitat de residus que generi al sistema porta a porta que s'utilitza a la vila, beneficiant aquelles que redueixin el seu rebuig. Tot i que a Sant Joan de les Abadesses ja se supera amb escreix la xifra que la Unió Europea ha marcat com a objectiu per a l'any 2030, l'Ajuntament vol millorar-la. Per fer-ho, es vol incidir en allò que se separa malament, ja que a vegades es troba plàstic, paper, vidre i, sobretot, matèria orgànica a les bosses de rebuig. Els nous cubells porten una etiqueta que permet identificar a quina llar pertanyen. L'empresa encarregada de la recollida registrarà amb un lector les vegades que es treu cada fracció. A partir d'aquestes dades, un programa calcularà la taxa. Tot i que el pagament per generació no s'implementarà fins al gener, aquest any els veïns rebran una simulació del que haurien pagat amb el nou sistema.

Francesc Anglada deixa el càrrec de jutge de pau

L'ogassenc Francesc Anglada va ser nomenat jutge de pau a finals de l'any 2009 i ha ocupat el càrrec durant els darrers 11 anys. Ramon Escámez, jutge suplent durant el mateix període, és qui està fent les funcions de Jutge de Pau fins que hi hagi un nou nomenament i el nou jutge de pau juri o prometi el càrrec.

MARÇ

Es constitueix el Consistori Juvenil del curs 2020-2021

El 8 de març, la Sala de Plens de l'Ajuntament va acollir la sessió de constitució del Consistori Juvenil corresponent al curs 2020-2021. Entre altres coses, es va fer relleu dels càrrecs i representants que escullen els i les alumnes. Aquest any, l'alumnat que ha estat escollit per representar les seves companyes i companys han estat Mohamadou Sumbudu, Alba Moya, Damià

Solà, Sol Lara i Aina Carreras de 5è de Primària, i Marta Palau, Tània Moya, Èlia Pozas, Joana Soler, Èric Farrés i Joan Leandre Costa de 1r d'ESO. En aquest ple es va escollir la nova alcaldessa, Joana Soler, i la primera tinent d'alcaldia, Tània Moya. L'acte es va retransmetre en directe (el podeu recuperar a la web de l'Ajuntament), ja que no es va permetre l'accés a la sala com a mesura de prevenció de contagis de coronavirus.

Obres de millora d'accés a la pujada de l'Estació

El Ministeri de Mobilitat, Transports i Agenda Urbana ha començat les obres de restitució i remodelació del tram del quilòmetre 106 de l'N-260 esllavissat a causa de l'episodi de pluges ocorregut a principis de novembre de 2020 a Sant Joan de les Abadesses. Les obres van començar amb l'enderroc de dos immobles adquirits per l'Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses, l'espai resultat del qual permetrà reordenar

la cruïlla amb la GIV-5211 en direcció a Ogassa. El cost de l'obra anirà a càrrec del Ministeri, i l'acabament es preveu per a finals de 2021, és de 1.826.00,50 euros.

Nou vehicle compacte elèctric per a la brigada municipal

L'Ajuntament ha adquirit un vehicle elèctric per a les tasques de manteniment i neteja a càrrec de la brigada municipal. Es tracta d'un petit camió que no genera emissions, que permet una càrrega útil de 1.200 kg, i una velocitat de 50 km/h i 135 km d'autonomia. La seva amplada, d'1,2 metres, permet treballar amb ell fins i tot en els carrers més estrets. També disposa d'un equip d'aigua a pressió (hidronetejadora) de 200 litres i 130 bar que també es pot fer servir per a reg. El cost del vehicle ha estat de 35.207,37 €, dels quals 13.979,73

€ han estat subvencionats per la Generalitat de Catalunya, i 8.387,86 € han estat subvencionats per la Diputació de Girona. El vehicle que feia les tasques d'aquest nou funcionava amb combustible dièsel i havia tingut una avaria important. A conseqüència del cost de reparació d'un vehicle que ja es considerava amortitzat i de la voluntat d'apostar per reduir l'emissió de gasos derivats dels combustibles fòssils, s'ha decidit escollir un cotxe elèctric per a substituir l'antic.

El 3D, la clau per accedir a Santa Llúcia de Puigmal

L'Agència de Desenvolupament del Ripollès, juntament amb la Diputació, el Consorci de les Vies Verdes i la Universitat de Girona han engegat un projecte que ens permetrà accedir a l'interior d'esglésies romàniques del nostre territori, des del navegador. Com moltes de les alternatives que es posen avui en dia al nostre abast, es tracta d'un recorregut virtual, que tot i que no es pot equiparar amb una vista presencial, ens dóna la possibilitat de veure algunes de les joies que amaguen algunes esglésies que potser estan gran part de l'any tancades. A Sant Joan de les Abadesses s'ha escollit Santa Llúcia de Puigmal, que aviat es podrà visitar virtualment des del nou portal turístic comarcal.

Laia Viladevall

Zürich

La Laia Viladevall es va traslladar per primer cop a viure a Zuric el 2013, quan es va graduar de l'Escola Suïssa de Barcelona amb disset anys. "La meva idea era venir només a estudiar la carrera, perquè la universitat d'aquí té molt prestigi, i després marxar". Set anys després, el país l'ha atrapat i segeix a Suïssa.

Viladevall ha estudiat Enginyeria Alimentària a l'Eidgenössischen Technischen Hochschule Zürich (ETH Zürich) i ara treballa per la consultoria especialitzada en ciències de la salut Genioo, a la mateixa ciutat. Creu que viure fora li ha aportat "creixement personal", per estar immersa en una cultura nova i enmig d'un "ambient internacional". Viladevall ha viscut sempre a Barcelona, però puja molt sovint a Sant Joan, on hi té la segona

residència i arrels maternes.

Reconeix que l'adaptació inicial a Suïssa va ser difícil. La catalana recorda com el caràcter distant de la població li va dificultar fer amistats. "Em posava molta pressió per conèixer gent suïssa, perquè no volia estar sempre amb gent espanyola. A Barcelona de seguida et conviden a tot i aquí la gent és més freda i costa més, però quan fas una amistat és sincera", diu. També explica que una dificultat afegida va ser l'idioma. Ella parla alemany, però a Zuric s'utilitza el suís en l'àmbit social. "No s'escriu, és un dialecte. Com que no està normalitzat, tots el parlen i l'escriuen diferent, però el fan servir molt, fins i tot per Whatsapp. Al principi, recordo estar en converses amb amics i desconnectar perquè m'havia de

"Els preus aquí són horribles, és tot caríssim. Si vols menjar bé, t'hi has de deixar el sou"

concentrar massa", explica. Després dels tres primers mesos, es va adaptar i ara ja no és un problema. "Sempre m'han agradat els idiomes i tinc facilitat per retenir-los", reconeix Viladevall.

A Genioo fa una jornada laboral de nou hores al dia, però diu que això fluctua perquè qualsevol empresa del sector "funciona per onades". A causa de la pandèmia, ara fan teletreball. "Al contrari d'altres indústries, amb la Covid tenim molta feina", diu.

Laia i Kyle

De casa, el que més troba a faltar és “l’escalfor cultural i el menjar mediterrani”, que creu que és molt més sa i de qualitat. A més, es queixa: “Els preus aquí són horribles, és tot caríssim. Si vols menjar bé, t’hi has de deixar el sou”. En clau positiva, destaca com valoren els suïssos el poc sol que tenen. “De seguida que surt, tothom és al carrer fent coses”. Reconeix que li agradaria treballar des de Barcelona, però confessa que no hi veu les oportunitats que li ofereix Suïssa. A Catalunya, diu, les feines estan molt mal pagades i poc valorades.

En el procés de viure i treballar a Suïssa no ha tingut dificultats burocràtiques, tot i que explica que sí que ha hagut de presentar molts papers perquè, a diferència d’altres companys procedents de la mateixa escola de Barcelona, no té la nacionalitat suïssa. En aquest sentit, diu: “Aquí hi pot venir a viure qualsevol europeu perquè el país forma part de l’espai Schengen”. La seva parella, en Kyle, és de Canadà i ho ha tingut una mica més complicat. Després de molts tràmits, però, ho han pogut resoldre i ara viuen junts al país.

La parella als Alps Suïsos

La família Rajoy - García D'Argentina a Sant Joan

Sabrina Rajoy i Juan Manuel Garcia Rey són una parella d'argentins que l'1 de desembre de 2020 es van traslladar de Sant Feliu de Llobregat a Sant Joan de les Abadesses amb els seus tres fills: Violeta (12), Ernesto (10) i Juana (7). El canvi és una aposta de vida. "Andábamos buscando una casa en un lugar tranquilo donde los niños pudieran andar solos por la calle y la encontramos acá", explica Sabrina Rajoy.

A Sant Joan ja hi tenien una parella d'amics, però diuen que, tot i la pandèmia, han pogut conèixer força gent i s'hi senten a gust. Rajoy ho atribueix al seu caràcter: "Siempre que entramos en una tienda o un bar, saludamos a todo el mundo". Com a anècdota, explica que en arribar van comprar una rentadora al poble,

perquè la que tenien s'havia trencat amb la mudança. "Sin conocernos de nada, solo me cobraron una parte del precio y por la tarde ya me traían la lavadora a la casa. Llamé a mi marido para contárselo. No nos lo podíamos creer, no nos había pasado nunca", comparteix Rajoy.

La Sabrina va aterrar a Catalunya per primer cop el març del 2001, quan va agafar sola el seu primer vol llarg des d'Argentina cap a Barcelona. "Fue justo antes del corralito. Estaba cansada de ahorrar y perderlo todo cada vez que la moneda se devaluaba". De tots els destins possibles, va decidir venir aquí "por el idioma". Ha viscut a Sant Sebastià, Màlaga i Mallorca, entre d'altres, però sempre ha tornat a Catalunya. "Me encanta, me siento muy a gusto acá

por el clima y por todo".

Pocs anys després d'haver arribat, va conèixer la seva parella a un bar musical de Poblenou, a Barcelona, on treballava de cambrera. Junts han viscut a diferents ciutats d'Espanya, però han fet arrels a Catalunya. Ara, els seus tres fills s'han incorporat als centres escolars de Sant Joan i la mare explica que encara s'estan adaptant, però que a poc a poc van fent amistats i sentint-se més a gust al poble. De moment, la Sabrina no treballa. "Los niños me necesitan para ayudarlos a adaptarse. Cuando estemos bien instalados, buscaré trabajo en el pueblo o abriré un negocio de estética", diu. A Argentina, estava estudiant la carrera de Dret, però la va deixar i mai més l'ha reprès. "Mi madre siempre me decía que la

continuara en Barcelona y no le hice caso. Ahora me arrepiento un montón”.

El seu marit és camioner i diu que venir aquí també és una aposta per deixar aquesta feina. “Queremos reformar poco a poco la casa que hemos comprado y arrendar los dos departamentos del último piso”, explica ella. I afegeix que esperen que aquests lloguers substitueixin els ingressos d’ell i pugui deixar la carretera. “Mi marido está fuera de lunes a viernes y es muy duro”.

L’objectiu de futur és que la seva família, que viu a Catalunya des de fa uns anys i s’ha quedat a Sant Feliu, també vingui a viure a Sant Joan. “A mis padres les he convencido porque pueden vivir en la planta baja y compartir el jardín con nosotros. De hecho, ya se están mirando qué reformas necesita el departamento.

El canvi és una aposta de vida. “Andábamos buscando una casa en un lugar tranquilo donde los niños pudieran andar solos por la calle y la encontramos acá”

A mi hermana me costará más porque su pareja es de Barcelona y no quiere estar tan lejos de su ciudad”. La seva cunyada, explica, viu a Mallorca i també està molt arrelada a l’illa.

A Sant Joan han conegut a l’Emi, de la carnisseria, i a la Fer, la presidenta de l’AFA, que també són argentins. “Que haya argentinos no es condicionante para nosotros. Está bien, pero a la hora de relacionarte da igual; tenemos amigos de todas

partes”, diu. El que si destaca és la comoditat d’anar a comprar, per exemple, i sense gaires explicacions poder aconseguir la carn tallada com es faria a Argentina. En aquesta línia, explica que no vol deixar a banda les tradicions ni perdre les arrels. “Me esfuerzo para no perder mi vocabulario y transmitirlo a nuestros hijos”.

D’Argentina explica que troben a faltar la manera de fer, la improvisació. “Estar en casa, que golpeen la puerta y se presenten tus amigos con un vino: Ché Sabrina, venimos a cenar. Esto acá no pasa. La gente lo planea todo con antelación”. Tot i això, reconeix que, ara que porta quasi el mateix temps aquí que allà, se sent dels dos llocs a parts iguals. “Catalunya me ha dado mucho, acá he conocido a mi marido, hemos formado una familia... Creo que al final, uno es de donde se siente”, acaba.

Albert Argelagués: Fins al cor de l'Índia

L'Albert a Cabo de Rama, a l'Índia

L'Albert Argelagués volia seguir estudiant, però no tenia clar el què. Mentre s'ho rumiava, va decidir marxar a treballar una temporada lluny de Sant Joan per viure noves experiències. El destí escollit -amb l'ajuda d'una agència- va ser Uckfield, un petit poble del sud d'Anglaterra, entre Brighton i Londres. El 3 d'octubre del 2017, l'Albert agafava l'avió i es dirigia cap a la que seria casa seva durant vuit mesos. Després de fer un parell d'entrevistes perquè comprovessin el seu nivell d'anglès, l'Albert va començar a treballar al Horsted Place Hotel, un hotel d'estil victorià. El primer mes va fer feines de house keeper -netejan habitatges- amb una noia anglesa, la qual li va ensenyar moltes coses, sobretot li va permetre anar practicant l'anglès i millorar-lo. Ben aviat, però, quan va adquirir un bon nivell d'idioma, va passar a fer de cambrer al restaurant de l'hotel. Allà vivia en una staff accommodation, que és la part de l'hotel on dormen els treballadors que no són de la zona. En aquest sentit era un hotel molt internacional, l'Albert treballava amb gent del Brasil, d'Irlanda, de Suïssa... Segons l'Albert, "va ser una experiència molt enriquidora sobretot pel nivell d'anglès que vaig agafar". Tot i això diu que "el clima no

acompanyava gairebé mai, un dia de sol gairebé era festa nacional allà", i és que les pluges i els dies ennuvolats estan a l'ordre del dia a Anglaterra.

Del 31 de desembre fins al 20 de gener d'aquell any, l'hotel tancava per vacances i l'Albert va decidir emprendre una nova aventura dins la mateixa aventura. El 2 de gener de 2018 agafava un avió en direcció Goa, un estat del sud-oest de l'Índia a uns sis-cents quilòmetres de Bombai. Goa és un dels estats més rics i amb més diversitat cultural del país. Allà es va instal·lar a casa dels tiets d'una amiga seva, que estava fent un voluntariat, i va recórrer tota la regió en les dues setmanes que hi va estar. També va visitar Gokarna, una ciutat de l'estat

Argelagués al pont del Brighton Palace Pier, al sud d'Anglaterra

veí de Karnataka, on hi ha el temple Mahabaleshwar, un dels més divins del budisme.

El que més va sorprendre l'Albert de l'Índia va ser la gent, el xoc cultural de venir de la societat anglesa i endinsar-se en una cultura pràcticament oposada. Segons diu, "a Anglaterra, per exemple, es dona molta importància als diners, com aquí. A l'Índia és just el contrari. Allà la gent és molt feliç amb poc, no hi ha la cultura extremadament capitalista que tenim aquí". A més, l'Albert destaca que "la gent és molt generosa i t'intenten ajudar amb tot el que poden". No obstant això, s'ha de tenir en compte que en moltes zones és un país en desenvolupament, per tant encara és una nació amb importants mancances socials i econòmiques. "Per molt que sigui una cultura que es conforma amb el just per viure, impacta veure l'extrema pobresa d'algunes zones", explica. A l'Albert també li va xocar molt el fet que els gossos allà estan molt mal considerats, ja que certs corrents religiosos hinduistes consideren que els delinqüents, violadors i assassins es reencarnen en gossos. Al pol oposat trobem les vaques, que a l'Índia són animals sagrats.

El 20 de gener l'Albert va tornar a Uckfield, per treballar a l'hotel fins al maig, quan va retornar a Sant Joan. El que més valora de l'experiència és el fet d'haver pogut aprendre anglès i conèixer molta gent. Vuit mesos fora de casa que li van permetre viure una experiència única i de la qual n'ha sortit amb bones vibracions.

Palmeres a Canacona, a l'estat indi de Goa

10 anys de l'Espai Art l'Abadia

períodes vacacionals o en caps de setmana.

Hi ha pocs emplaçaments expositius amb una personalitat tan singular i que generin un doble gaudi amb la contemplació artística. La relació que s'estableix entre el marc medieval i el món contemporani, per si mateixa, resulta captivadora i, a més, l'experiència artística queda sublimada per l'alt nivell de les mostres exhibides que ofereixen una vivència excepcional.

Durant aquests 10 anys, l'Espai Art l'Abadia s'ha anat consolidant com a espai d'art contemporani i d'activitats artístiques i culturals de qualitat i ha pogut contribuir significativament al desenvolupament cultural i turístic de Sant Joan. Han estat, doncs, la capacitat de somiar, la conjuntura històrica, la il·lusió dipositada per tothom, el compromís i la feina ben feta, el que ha fet possible que avui aquest emplaçament brilli amb llum pròpia. Gràcies a totes aquestes persones, aquest espai ens ofereix l'oportunitat d'endinsar-nos en mirades i reflexions inèdites. Com molt bé diu l'actual regidora de cultura, M. Rosa Fraxanet, s'ha aconseguit generar un espai de "trànsit humà" i d'intercanvi d'idees i vivències entorn al fet creatiu.

Els éssers humans necessitem creure que la llibertat és possible: la llibertat d'imaginar i crear noves realitats. L'art estimula aquest espai de creació, d'exploració, de reflexió i de llibertat, aportant noves visions que van més enllà de paraules i conceptes. La creació té, doncs, el valor de recordar-nos que generar nous móns és possible.

La llavor del que avui és l'Espai Art l'Abadia fou una idea que sorgí fa una pila d'anys arran d'una conversa entre l'artista Gerard Sala i Ferran Miquel -en aquells moments regidor de Cultura de l'Ajuntament- a la qual, ràpidament, s'hi sumen altres persones vinculades al món de l'art i a Sant Joan: M. Rosa Fraxanet, Carme Ortiz i Francesc Miralles, entre altres.

La primera idea anhela crear una col·lecció d'art contemporani d'obra sobre paper, a partir de creacions d'autors de renom vinculats al territori català. La iniciativa tenia la voluntat de complementar l'oferta artística proposada pel Monestir, ampliar i regenerar l'oferta artística de la vila, descentralitzar l'art contemporani de les grans ciutats i ajudar en el desenvolupament cultural, econòmic, artístic i turístic de Sant Joan.

Si bé aquella voluntat va restar intacta, l'avantprojecte original va quedar adormit durant anys fins que les obres de rehabilitació del Palau de l'Abadia encaren el seu tram final l'any 2009. En aquest moment, sorgeix la necessitat de revisió del full de ruta de l'espai expositiu del claustre de l'Abadia. Amb motiu de l'exposició inaugural, de Gerard Sala, es recupera doncs part de l'esperit del propòsit original i es redefeix el projecte fins a materialitzar-se com a un espai d'art contemporani, obert a tota classe de tècniques i formats

d'expressió artístiques, amb el desig d'oferir exposicions temporals de creadors de reconegut prestigi vinculats a Catalunya o als Països Catalans i, alhora, d'anar creant de forma paral·lela un fons d'art amb obres dels creadors que hi exposin. L'aleshores regidora de Cultura, Montserrat Tallant, i l'alcalde Ramon Roqué s'il·lusionen amb la iniciativa i es crea una comissió per tal de donar-li forma. La comissió fou integrada per la mateixa Montserrat Tallant, Gerard Sala, M. Rosa Fraxanet, Eusebi Puigdemunt i Jordi Vilarrodà, que es conjuraren a treballar cadascú des del seu propi camp.

El març del 2010 Sant Joan inaugura l'Espai Art l'Abadia amb vocació de ser un espai d'art contemporani de referència, no només en l'àmbit local i comarcal, sinó molt més enllà. De fet, segurament, va ser el millor moment històric perquè aquest desig es fes realitat. Un dels factors clau que ha contribuït a gaudir d'obres d'autors tan consolidats ha estat la crisi econòmica de la primera dècada del dos mil. Aquest trasbals va abocar al tancament de moltes galeries d'art de les grans ciutats i ben segur que la manca de parets expositives als centres més habitats han fet veure amb molt bons ulls aquest equipament meravellós de tall artístic que està obert tot l'any, a diferència de molts espais expositius de llocs turístics que obren només en

La biblioteca Josep Picola submergeix els lectors en el món dels llibres

Sessió informativa per a famílies del projecte "Guanyem un estiu lector"

Sempre és un bon moment perquè els petits de la casa llegeixin, però l'estiu s'hi presta especialment. Sense les presses del curs escolar, qualsevol estona és bona per seure o estirar-se i escapar-se a altres mons amb un bon llibre. L'estiu de 2020 ho afavoria encara una mica més. La crisi sanitària generada per la Covid-19 va provocar una pèrdua d'aprenentatges, especialment en l'alumnat vulnerable o amb dificultats. Davant d'aquests efectes, la promoció de la lectura era una resposta eficaç per enriquir educativament l'estiu i garantir un inici de curs amb majors garanties d'èxit.

Des de la Biblioteca Josep Picola, en col·laboració amb el Programa Lectxit

de la Fundació Bofill, vam oferir als santjoanins el kit "Guanyem un lector" per dotar les famílies de l'Institut Escola Mestre Andreu de recursos per a promoure l'hàbit i el gust per la lectura dels seus fills i filles durant l'estiu, consistent en un Carnet de Viatge Lector per als infants, que podien omplir durant l'estiu amb fins a 10 lectures, i un dossier orientador per a pares i mares. També es va fer una presentació pública per a totes les persones interessades en ampliar informació sobre el kit i durant la qual es van donar consells a pares i mares per acompanyar en la lectura.

No hi ha fórmules miraculoses que incentivin l'hàbit lector però sí unes recomanacions que hi poden ajudar.

Per incentivar la lectura des de casa hem de seguir dos passos:

- Pel que fa a l'actitud envers la lectura en general, els adults han d'estimar els llibres i la lectura. Han de ser models i donar exemple. No val allò de "fes el que jo dic i no el que jo faig". La lectura ha de ser a tot arreu a casa, en forma de llibres, de revistes, de còmics... Hi ha d'haver oportunitats per llegir en tot moment. No s'ha d'imposar la lectura mai. El cuc de la lectura només arriba a través de la curiositat, amb amabilitat i paciència, mai amb xantatges o càstigs.
- Pel que fa a les lectures concretes, cal triar lectures apropiades al seu

nivell i als seus interessos i, sobretot, cal respectar les tries que fan els nens per si mateixos. Una bona estratègia és compartir amb ells el que llegim i ens agrada, fent explícit el perquè, i escoltar el que ens hagin de dir sobre les seves lectures. Per triar el llibre adequat cal fixar-se en el títol i en la portada, llegir el text de contracoberta, observar l'edat lectora recomanada per l'editor, fullejar-lo, llegir algunes línies i pensar si encaixa en els gustos de l'infant. Cal explicar-li al nen perquè s'ha escollit aquest títol per incentivar el seu interès.

A la Biblioteca Josep Picola pares i nens van poder-hi trobar tota classe de materials de suport a la lectura a fi de poder complir el repte "Guanyem un lector":

- Per a llegir en família, contes i àlbums il·lustrats per a totes les edats.
- Per als que s'inicien a la lectura, llibres de lletra de pal i lletra lligada.
- Per als primers lectors d'entre 6 i 8 anys, les sèries blanca i blava de Vaixell de Vapor, llibres amb lletra d'impremta i il·lustracions especialment adaptats per a ells.
- Per a lectors experts, d'entre de 9

a 14 anys, tenim la secció de còmic i la secció verda, plenes d'emocions, humor i aventures amb els llibres de la *Tina Superbruixa*, *el Diari d'en Greg*, *Dragon Ball*, *Els Diaris de la Cirera*, *la Tea* i *en Gerónimo Stilton*, en *Manolito Gafotas* o les sèries Taronja i Vermella de *Vaixell de Vapor*.

En definitiva, llegir en família és una de les millors maneres d'apropar la lectura tant als nens que encara no saben llegir com als més grans. Mitjançant els contes tradicionals i els àlbums il·lustrats compartim allò que ara se'n diu temps de qualitat. Permeten als adults fer de model lector i obrir amb els infants espais per a la conversa i la reflexió sobre allò llegit entre tota la família. Es van repartir 49 kits "Guanyem un lector", dels quals se'n van retornar a la biblioteca 31 de complets. Amb les famílies que van assolir el repte, es va celebrar una festa de comiat el primer divendres d'octubre al Palau de l'Abadia on els petits van poder gaudir de la contacontes Carme Brugarola, se'ls va fer entrega d'un diploma i un obsequi commemoratiu i es van sortejar tres lots de llibres.

NOU CLUB DE LECTURA

Des de la Biblioteca Josep Picola s'ha detectat una demanda de diferents usuaris per tal de disposar d'un Club de Lectura al nostre municipi, ja sigui per no haver-se de desplaçar a altres localitats com Ripoll o Olot, o per la impossibilitat, precisament, de fer aquests desplaçaments.

Com a tret de sortida, i en col·laboració amb l'Ajuntament i amb el Servei de Biblioteques de la Diputació, es va fer una primera sessió en què vam estar acompanyats per Rafel Nadal i durant la qual els lectors van poder conversar amb ell sobre el seu llibre *El fill de l'italià*. Des de la biblioteca es va facilitar un exemplar de manera gratuïta a totes les persones interessades.

Finalment, divendres 23 d'octubre una quarantena de persones van voler acompanyar Nadal al Palau de l'Abadia mentre anava desgranant què hi ha de real i què de ficció en la seva aclamada novel·la i responia a les preguntes dels lectors santjoanins. Degut a la situació epidemiològica actual, no s'han pogut reprendre els actes culturals presencials a la biblioteca, cosa que esperem poder fer al més aviat possible per satisfer als nostres lectors.

Rafel Nadal va compartir una sessió amb veïns i veïnes del club de lectura

L'I.E. Mestre Andreu, un espai per a tothom

Cada persona és única i irrepetible, i el global de cada singularitat és part integrant de la nostra comunitat educativa, i per extensió, de la societat en general. Els nostres trets personals ens defineixen, ens fan ser qui som i ens distingeixen de la resta. En termes d'igualtat i equitat, la tolerància esdevé clau davant la diversitat cultural, ideològica, sexual i social.

En el marc del Projecte de Convivència de l'IE Mestre Andreu, aquest curs hem posat en marxa el programa d'innovació educativa “#aquiproubullying”, que consisteix en una formació de centre adreçada al professorat, a l'alumnat i a les famílies. Així mateix inclou una considerable dotació d'estratègies i de recursos vàlids per a un treball intensiu de prevenció, detecció i intervenció davant l'assetjament escolar.

Quan es manifesta una situació d'assetjament, cal intervenir de manera immediata, eficaç i contundent, però no precipitada ni improvisada per tal d'aturar aquesta situació i garantir la seguretat de l'alumne assetjat, i fer una condemna seriosa dels fets i insistir en el grau

de permissivitat zero per part del centre educatiu respecte als fets que atempten contra la convivència. Com a rerefons de qualsevol actuació, la prioritat és sempre vetllar per tal que el centre esdevingui un espai de convivència i d'aprenentatge on el respecte entre tots els membres és el pal de paller que articula l'equitat de tots i cadascun dels membres de la comunitat educativa.

El programa desenvolupa els objectius següents:

- Implicar la comunitat escolar davant els casos d'assetjament.
- Potenciar el compromís actiu de l'alumnat en la prevenció i detecció dels casos d'assetjament.
- Fomentar la gestió positiva dels conflictes.
- Contribuir al desenvolupament personal i social de l'alumnat.

Seguint les directrius del programa, pel que fa a l'alumnat, actuarà com a observador i agent actiu i compromès en la lluita contra l'assetjament alhora que adquireix les actituds i els valors propis de la competència social i ciutadana.

A nivell organitzatiu, l'alumnat sobre qui s'articula el projecte són el Cicle Superior de primària amb els **equips per la convivència**, i l'alumnat de 4t d'ESO, amb el **servei comunitari de guaites**.

ACTUACIONS:

- **Formació del professorat a partir del programa “#aquiproubullying”:** el curs passat una gran part de docents del centre va fer una formació que fomenta el Departament d'Educació. Aquesta formació va servir per veure la necessitat de crear el nostre projecte de centre.

- **Creació dels equips de referència amb professorat de les diferents etapes educatives:** en aquest punt inicial es va crear un grup de docents del centre encarregats de crear el projecte “#aquiproubullying” i vetllar per portar-lo a la pràctica.

- **Elaboració del projecte:** es va crear el projecte tenint en compte les necessitats detectades al nostre centre i també els requisits i recomanacions que es donaven des del programa que fomenta el del Departament d'Educació.

- **Formació de l'alumnat de Cicle Superior (equips per la convivència) i alumnat de 4t ESO (guaites):** se'ls formarà per tal que puguin actuar com a referents i detectar situacions de possible bullying i/o assetjament escolar. Es treballa de manera que fer aquesta tasca no és ser un “xivato/a”, sinó ajudar a una persona.

- **Activitats de prevenció destinades a tot l'alumnat del centre classificades per temàtiques:** al llarg del curs es porten a terme activitats de prevenció del bullying a totes les etapes educatives. Des dels més petits, per exemple, a través del treball de les emocions, fins als més grans amb temes com el ciberbullying, un aspecte molt preocupant avui dia.

- **Creació d'un correu electrònic i d'una bústia de denúncia:** creació d'un correu electrònic i d'una bústia per tal que tot l'alumnat que detecti alguna actuació preocupant ho pugui dir de forma anònima. El professorat de l'equip de referència analitzarà aquests missatges i faran els passos pertinents per prevenir-los i/o aturar-los.

- **Xerrades de diferents col·lectius especialitzats:** de forma puntual es programen xerrades des de joventut i/o altres col·lectius per tal de conscienciar els infants i joves sobre el fet de dir no al bullying.

L'I.E. Mestre Andreu en temps de COVID: balanç del 1r trimestre del curs 2020-21

El passat 14 de setembre de 2020 vam iniciar un nou curs, certament singular respecte els cursos anteriors, marcat pels imperatius sanitaris i de seguretat que emergeixen dels protocols del Departament de Salut juntament amb el Departament d'Educació.

Davant la incertesa global de l'evolució de la pandèmia, des del centre vam dissenyar un pla d'obertura que permet garantir la màxima presencialitat de l'alumnat al centre i amb la premissa de no deixar de realitzar cap activitat que fèiem en altres cursos, sinó de transformar-les en un altre format (en alguns casos virtual) que en possibilita la continuïtat.

A nivell organitzatiu, per motius d'espai a l'edifici de l'escola, els dos grups de 6è s'han traslladat a l'edifici de l'institut, atès que l'institut comptava amb uns espais idonis per encabir-los-hi. Aquests dos grups compten amb el servei de menjador escolar al mateix edifici de l'institut, a l'espai on hi havia la sala del professorat. A més, les anteriors aules

de Biblioteca i de Música han passat a ser aules de grup classe per a 4t d'ESO i 3r A respectivament. Pel que fa a l'escola, l'anterior Sala dels somnis (espai polivalent per dur-hi a terme activitats diverses) ha passat a ser una aula de grup, concretament d'educació infantil. I és en aquesta etapa educativa s'han reagrupat els grups de P4 i P5, de manera que per disminuir les ràtios, s'han fet tres grups de P4 i P5, seguint criteris relacionals entre alumnat, de manera que tenim els grups de P4-P5 A, P4-P5 B i P4-P5 C, integrats per uns 16 alumnes cadascun. Pel que fa a la resta de cursos del centre, pràcticament tots estan formats per 16 o 17 alumnes, excepte els grups de 2n i 4t d'ESO, que compten amb 24 alumnes. Els diferents grups del centre reben el tractament de grups estables, coneguts també com a grups bombolla, i es vetlla per evitar que es barregin amb altres grups per tal de facilitar la traçabilitat en casos de possibles contagis.

Un canvi substancial que afecta el dia a dia són els accessos als edificis: l'objectiu és evitar les aglomeracions.

És així com a l'escola s'ha obert l'accés a l'alumnat a les 8:50 h, que accedeix a través de cinc portes disponibles en funció del curs on es troben. Des del centre la valoració que se'n fa és molt positiva, ja que és una entrada matinal molt ordenada i segura en el sentit que no es produeixen acumulacions. A més a més, permet que a les 9:00 h es puguin iniciar les classes de manera puntual. Pel que fa a l'institut, s'ha ideat un desencaix horari entre 1r i 2n cicle d'ESO, de manera que segueixen dos marcs horaris diferents distanciats per 15 minuts, la qual cosa evita l'acumulació en els accessos d'entrada i sortida, així com també al pati.

Pel que fa a la higiene, la desinfecció de mans es fa de manera habitual, així com la ventilació dels diferents espais del centre. L'ús de la mascareta és obligatori per a tothom, excepte per a l'alumnat d'Educació infantil. També es prioritzen les sortides a l'entorn i les classes a l'aire lliure sempre que la meteorologia ho permet.

Volem destacar també la reinvençió d'activitats de centre com poden ser la castanyada, Santa Cecília, Nadal, les activitats de lectura familiar, piscina, sortides... on l'objectiu ha estat d'adaptar-les a la situació actual i en cap cas de deixar-les de realitzar.

Com a valoració general del trimestre, podem dir que hem pogut desenvolupar la pràctica educativa amb normalitat: s'han pogut desenvolupar la totalitat de les activitats previstes i afortunadament els confinaments han estat poc nombrosos. L'evolució de la pandèmia anirà determinant possibles canvis en els protocols d'actuació.

L'IE Mestre Andreu manté actualitzada tota la informació sobre qualsevol modificació, accessible també a través de la mateixa pàgina web del centre [<https://agora.xtec.cat/iesantjoan/>]. Esperem poder continuar el curs amb la línia que hem seguit fins ara, sempre amb la prioritat de preservar la seguretat i els aprenentatges.

El procés participatiu de L'Horta

Un valor democràtic afegit

No fa gaire, a finals del 2020, es va tancar el primer procés participatiu en el nostre municipi: el Procés Participatiu de L'Horta de Sant Joan. Es tractava d'establir unes plataformes de debat sobre les accions que l'Ajuntament volia dur a terme en aquest espai per tal d'ordenar i regular tant els horts com el seu entorn.

L'objectiu principal era, i és, desenvolupar una normativa senzilla però decidida per protegir aquestes zones, tant des del punt de vista ètic com des del punt de vista estètic. Alhora, es plantejava també el desenvolupament social i cultural de tot l'entorn d'una manera compatible amb el medi ambient i sobretot la seva connexió amb el Ter.

El procés participatiu és un nou concepte de compromís democràtic.

En aquest cas, és un mecanisme que l'Ajuntament posa a disposició de la ciutadania per tal que aquesta millori i moduli l'eficiència de l'acció de govern. Però també és l'oportunitat de responsabilitzar al ciutadà i que aquest prengui consciència de la complexitat de la gestió pública.

En una primera **fase d'Informació**, s'exposa a la ciutadania un plantejament, una acció, que vol portar a terme. Aquest plantejament pot haver sorgit del mateix ajuntament, del seu equip tècnic o a proposta d'algun ciutadà o d'algun col·lectiu.

La **fase de participació** pròpiament dita s'inicia quan l'estament de govern obre canals d'opinió i deliberació. Aquests canals poden ser taules de treball presencials, fòrums virtuals, aportacions en línia, etc. És molt important potenciar la participació de manera lliure, no

coercitiva, i diversa per a recollir opinions de tota mena i assegurar el nombre més gran de punts de vista. Sovint, els participants fan aportacions prou interessants que amplien i milloren els plantejaments a debat. És sobretot important recollir les opinions divergents o en desacord i les argumentacions de cadascuna d'elles.

Ha de quedar molt clar, però, que l'objectiu no és arribar a un consens, encara que un bon debat pot arribar a contribuir-hi.

Una fase més tècnica és la de recollir i **ordenar els resultats** de la participació. El tractament de totes les valoracions i aportacions ha de quedar plasmat en un document que contempli tots els canals utilitzats i ho faci d'una manera senzilla i clara perquè pugui ser útil per facilitar, en aquest cas a l'ajuntament, la presa de decisions.

Imprescindible en tot procés participatiu, i sense la qual el procés perdria tota la seva objectivitat, és la **fase de retorn**. Tot procés de participació porta implícit un retorn a la ciutadania on s'expliqui de manera entenedora quins han estat els resultats de la participació, quines propostes són les que incorporarà al projecte i quines no.

En una societat democràtica com la nostra, opinar -salvant excepcions- és fàcil. Però debatre, contraposar parers, comparar criteris o tan sols escoltar amb interès les opinions dels altres no és una cosa a la qual estiguem molt acostumats.

En aquest sentit, en aquest primer procés de participació ciutadana a Sant Joan de les Abadesses, hem pogut percebre que els participants a mesura que s'anava desenvolupant el procés prenen consciència que, divergències a part, estaven treballant en un objectiu comú. Prenen consciència que la seva opinió era tan valorada com la del company. Prenen consciència que en aquell moment ells eren importants per al futur de l'Horta de Sant Joan. Les seves aportacions han estat inestimables per a completar amb cara i ulls un projecte en benefici de tot el poble.

Els resultats els podeu consultar a la web de l'Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses. S'ha acabat el procés i comencen les feines per implementar el projecte. Esperem que a curt termini els processos de participació s'incorporin d'una manera natural a la nostra manera de fer. Que la participació en les decisions, en aquest cas dels Ajuntaments, esdevingui per a tots nosaltres una manera habitual de fer un poble millor i més nostre, més de tothom. Hem d'aprofitar aquests processos participatius, hem d'aprofitar aquest valor democràtic afegit.

Sessió de participació amb hortolans

La parada al mercat on s'explicava el procés

Visita als horts per conèixer opinions directes

Un estol de cigonyes varen fer parada a Sant Joan de les Abadesses el 3 de desembre de 2020 durant el seu procés de migració. FOTO: David Fajula (Grup Fotogràfic Abadesses)